ΕΣΤΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΘ
ΕΥΛΟΓΙΟΥ Κ
ΛΑΥΡΙΩΤ
ΑΥΖΩΝ ΑΡΙΘ.

ΤΟΜΟΣ ΕΚΤΟΣ

1878

[ΙΟΥΛΙΟΣ — ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ]

ΤΙΜΑΤΑΙ ΦΡ. 6. — ΔΕΔΕΜ. ΦΡ. 8.

ΑΘΗΝΗΣΙ

Γραφεῖον τῆς Ἑ σ τ ί α ς ; Ὁδὸς Σταδίου, 6

1878

Ἀριθ. 151 — Λεπτὰ εἴκοσι.

ΕΤΟΣ Γ'.

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Ἕκτος — Συνδρομὴ ἐτησία: Ἐν Ἑλλάδι γρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ γρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἀρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶναι ἐκτεταιι.—Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Ἑρμοῦ, 6. — 19 Νοεμβρίου 1878

ΠΑΝΟΜΟΙΟΤΥΠΟΝ ΤΗΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ ΤΟΥ
ΒΟΝ ΑΠΑΡΤΟΥ

Ἡ ἀνωτέρω ὑπογραφὴ ἐλήφθη ἐξ ἐγγράφου, οὗ τὸ πρωτότυπον εὑρίσκεται ἐν τῷ Ἀρχειοφυλακείῳ τῆς Κερκύρας, ἐκαινοποιήθη δ' ἡμῖν ὑπὸ τοῦ κ. Ν. Τ. Βούλγαρη. Ὁ λόγιος ἡμῶν φίλος ἀποστέλλων ἀντίγραφον τοῦ ἀνωτέρω ἐγγράφου συνιδέυσεν αὐτὸ διὰ τῆς ἑπομένης ἐπιστολῆς: «Ἐσωκλείω εἰς τὴν παροῦσάν μου ἐξ ἐντύπου τριγλώσσου ἐκδόσεως γαλλιστί, ἑλληνιστὶ καὶ ἰταλιστί, ἐν Κερκύρᾳ γενομένης, τὸ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ γλώσσῃ κείμενον ἐγγράφου τοῦ τότε τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας Ἀρχιστρατήγου Βοναπάρτου πρὸς τὸν ἐν Κερκύρᾳ ἐπίτροπον τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως, ἀναγγέλλοντος τὴν ἅλωσιν τῆς Μελίτης καὶ τὴν κατάλυσιν τοῦ Τάγματος τῶν Ἱπποτῶν τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τῶν Ἱεροσολύμων, παραγγέλλοντος δὲ νὰ διαδοθῇ ἡ εἴδησις εἰς τοὺς Ἕλληνας τῆς Πελοποννήσου καὶ τῶν ἄλλων χωρῶν. Τὸ ἔγγραφον τοῦτο, εἶνε μὲν ἐνδιαφέρον ὡς μαρτυροῦν ὅτι ὁ τότε μέγιστος τῆς Γαλλίας ἀνὴρ ἐν τοῖς σχεδίοις αὐτοῦ εἶχεν ὑπ' ὄψιν τὴν σπουδαιότητα τοῦ ἑλληνικοῦ στοιχείου διὰ τὴν ῥύθμισιν τῆς Ἀνατολῆς, εἶνε δὲ καὶ περίεργον διὰ τὸ ἰδιότροπον τῆς μεταφράσεως, μάλιστα λέξεών τινων, οἷον τὸ πολιτομερίδιον δηλοῦν τὸ département καὶ τὸ μέλος τῆς τοῦ Γένους συστηματικῆς συνάξεως (membre de l'Institut National). Τὸ πρωτότυπον ἔγγραφον, φέρον αὐτόγραφον τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Βοναπάρτου, σώζεται ἐν τῷ Ἀρχειοφυλακείῳ τῆς Κερκύρας.»

Σ. τ. Δ.

RÉPUBLIQUE FRANÇAISE

LIBERTÉ — ÉGALITÉ

Quartier Général de Malthe, le 26 Prairial an 6 de la République, une et indivisible.

BONAPARTE
Membre de l'Institut National
Général en chef

Au Commissaire du Gouvernement près le Département de Corcyre.

Je vous préviens, citoyen, que le pavillon de la République flotte sur tous les forts de Malthe et que l'Ordre de St Jean de Jérusalem est détruit.

Je vous instruirai incessamment de la direction que prendra l'armée.

Faites connaître aux habitants de votre département ce que nous faisons dans le moment, et ils en tireront tout l'avantage.

N'oubliez aussi aucun des moyens de le faire connaître à tous les Grecs de la Morée et des autres pays.

Salut

BONAPARTE.

[Μετάφρασις]
ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΓΑΛΛΙΚΗ

Ἐλευθερία — Ἰσότης

Ἀπὸ τὸ Γενικὸν Κουαρτιὲρ τῆς Μελίτης ταῖς 26 Γεωπόνου, χρόνος 6 τῆς Γαλλικῆς Πολιτείας, μιᾶς καὶ ἀδιαιρέτου.

ΜΠΟΝΑΠΑΡΤΕΣ
Μέλος τῆς τοῦ Γένους Συστηματικῆς Συνάξεως
Ἀρχιστράτηγος

Πρὸς τὸν Ἐπιτροπεύοντα τῆς Διοικήσεως εἰς τὸ τῆς Κερκύρας Πολιτομερίδιον.

Σοῦ φανερώνω, ὦ πολίτα, ὅτι ἡ τῆς Πολιτοκρατίας σημαία ἀεροκινεῖται ἐπάνω εἰς ὅλα τὰ τείχη τῆς Μελίτης καὶ ὅτι τὸ Τάγμα τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τῶν Ἱεροσολύμων ἐξωλοθρεύθη. Θέλει σοῦ κάμω γνωστὸν ταχύτατα ποῖον δρόμον θέλει κρατήσει ὁ στόλος.

Κάμε γνωστὸν τῶν κατοίκων τοῦ Πολιτομεριδίου σου, τὸ ὅσον ἕως ἤδη ἐκατορθώσαμεν· αὐτοὶ θέλει ἀξιωθοῦν ὅλων τῶν εὐτυχιῶν.

Μὴν ἀμελήσῃς παρομοίως κάθε τρόπον νὰ δώσῃς περὶ τούτου εἴδησιν ὅλων τῶν Ἑλλήνων τῆς Πελοποννήσου καὶ τῶν ἄλλων πόλεων. Ὑγεία καὶ ἀδελφότης.

ΜΠΟΝΑΠΑΡΤΕΣ.

[Ἀπὸ τὴν τοῦ Γένους τυπογραφίαν.]

ΟΛΙΒΕΡ ΤΟΥΙΣΤ

Ἐκ τῶν τοῦ Καρόλου Δίκενς.

Συνέχεια· ἰδὲ σελ. 721.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΘ'

Ὁποῖαν ἐντύπωσιν προξενεῖ εἰς τοὺς ἐπισκεφθέντας αὐτὸν ὁ Ὄλιβερ.

Ἀφ' οὗ διεβεβαίωσεν ἐπανειλημμένως τὰς κυρίας ὅτι οὐ μόνον πληρεστάτην εἶχον ἀσφάλειαν, ἀλλ' ὅτι καὶ μεγάλως θὰ ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ θέᾳ τοῦ κακούργου ἐκείνου, ὁ ἰατρὸς ἔλαβε τὸν βραχίονα τῆς νεάνιδος, προσήνεγκε τὴν χεῖρα εἰς τὴν κυρίαν Μαιυλάη καὶ ὡδήγησεν αὐτὰς μετὰ πολλῆς εὐγενείας εἰς τὸν ἄνω ὄροφον.

«Τώρα, εἶπε τακπεινῇ τῇ φωνῇ, ἠρέμα περιστρέφων ἐν τῷ κλείθρῳ τὴν κλεῖδα, θά μοι εἴπητε τὴν γνώμην σας. Ἂν καὶ πρὸ πολλοῦ δὲν ἔκοψε τὰ γένειά του, ἡ ὄψις του ὅμως δὲν εἶναι διὰ τοῦτο καὶ τρομερά. Περιμείνατε. . . ἄφετέ με νὰ ἴδω, ἂν ἠμπορῆτε νὰ εἰσέλθητε.»

Ὁ ἰατρὸς εἰσῆλθε πρῶτος, ἔρριψεν ἐν βλέμμα ἐντὸς τοῦ δωματίου καὶ ἔνευσεν εἰς τὰς κυρίας νὰ προχωρήσωσιν· ἀκολούθως, κλείσας τὴν θύραν, ἀπέσυρεν ἡσύχως τὰ παραπετάσματα τῆς κλίνης. Ἐπὶ τῆς κλίνης ὅμως ἐκείνης, ἀντὶ κακούργου φοβεροῦ καὶ τρομεροῦ, ὡς ἀνέμενον νὰ ἴδωσιν, εἶδον κείμενον δυστυχὲς παιδίον, πάσχον καὶ ἐξησθενωμένον, βαθέως δὲ ὑπνῶττον. Ὁ πληγωμένος βραχίων αὐτοῦ ἐπιδεδεμένος ἀνεπαύετο ἐπὶ τοῦ στήθους, ἐν ᾧ ἐπὶ τοῦ ἑτέρου ἐστήριζε τὴν κεφαλήν, ἣν κατὰ μέγα μέρος ἀπέκρυπτεν ἡ μακρὰ καὶ βοστρυχώδης κόμη του.

Ὁ ἀγαθὸς ἰατρὸς, κρατῶν τὸ παραπέτασμα, ἔμεινεν ἐπὶ ἓν περίπου λεπτὸν παρατηρῶν ἐν σιγῇ τὸν δυστυχῆ πληγωμένον. Ἐν ᾧ δ' οὗτος ἐθεώρει αὐτὸν, ἡ νεᾶνις παρεισέδυσε πλησίον αὐτοῦ, ἐκάθησεν εἰς τὴν κλίνην, καὶ ἀπεκάλυψε τὴν κεφαλὴν τοῦ Ὄλιβερ ἀποχωρίσασα τὴν κόμην ἀπὸ τοῦ μετώπου· εἶτα ἔκλινε πρὸ αὐτοῦ, καὶ θερμὰ δάκρυα κατέπεσαν ἐπὶ τοῦ προσώπου τοῦ παιδίου.

Τοῦτο ἐρρίγησε καὶ ἐμειδίασε καθ' ὕπνους, ὡσεὶ τὰ δείγματα ταῦτα ἐλέους καὶ συμπαθείας τὸ ἔκαμνον νὰ ὀνειρεύηται ἀγάπην καὶ στοργὴν, ἄγνωστα αὐτῷ ἔτι· παρομοίως ὡς οἱ ἦχοι ἁρμονικῆς μουσικῆς, ὁ ψίθυρος τοῦ ὕδατος ἐν τῇ σιγῇ τῶν δασῶν, τὸ ἄρωμα ἄνθους, ἢ καὶ αὐτὸ τὸ ἄκουσμα λέξεως οἰκείας ἡμῖν, ἀνακαλοῦσιν ἔστιν ὅτε εἰς τὴν ἡμετέραν φαντασίαν ἀόριστον ἀνάμνησιν γεγονότων ἀνυπάρκτων τοῦ βίου μας· ἀνάμνησιν ὡς πνοὴν ἀνέμου διασκεδαννυμένην, ἥτις ὅμως φαίνεται συνδεομένη πρὸς ἐποχὴν τοῦ βίου εὐδαιμονεστέραν καὶ παρελθοῦσαν πρὸ χρόνου μακροῦ, διότι ὁ ἀνθρώπινος νοῦς ἀδυνατεῖ νὰ ἀνακαλέσῃ καὶ αὖθις τὴν ἀνάμνησιν ταύτην ἢ ἐπακριβῶς νὰ την ὁρίσῃ.

«Δὲν ἠμπορῶ νὰ ἐννοήσω αὐτό! ἀνεφώνησεν ἡ πρεσβῦτις. Εἶναι ἀδύνατον αὐτὸ τὸ δυστυχὲς παιδίον νὰ ἦτο συνεργὸν τῶν κακούργων.

— Ἡ κακία, εἶπεν ὁ ἰατρὸς στενάξας καὶ ἀφεὶς νὰ καταπέσῃ τὸ παραπέτασμα, ἡ κακία ἐκλέγει πολλάκις καὶ ναοὺς ὡς κατοικίαν αὐτῆς· τίς οἶδε τί ἄρα κρύπτεται ὑπὸ τὸ ἐπαγωγὸν τοῦτο ἐξωτερικόν;

— Ἀλλ' εἶναι τόσῳ μικρὸς τὴν ἡλικίαν! ἔσπευσε νὰ εἴπῃ ἡ Ῥόζα.

— Ἀγαπητὴ μὶς, ἐξηκολούθησεν ὁ ἰατρὸς σείων θλιβερῶς τὴν κεφαλὴν, ἡ κακία ὁμοιάζει τὸν θάνατον. Δὲν περιορίζεται εἰς τὸ γῆρας μόνον καὶ τὴν παρακμήν· συχνότατα ἡ νεότης καὶ τὸ κάλλος εἶσι τὰ κατ' ἐξοχὴν προτιμώμενα θύματά της.

— Ὤ, σὲρ, ἀλλὰ τοῦτο εἶναι ἀδύνατον! εἶπεν ἡ Ῥόζα. Εἰμπορεῖτέ ποτε νὰ πιστεύσητε ὅτι τὸ τρυφερὸν αὐτὸ πλάσμα θὰ ἦτο συνέταιρος ἑκουσίως κακούργων;»

Ὁ ἰατρὸς ὕψωσε τοὺς ὤμους, δεικνύων οὕτως ὅτι οὐδαμῶς ἐθεώρει ἀδύνατον τὸ πρᾶγμα· εἶτα παρετήρησεν ὅτι ἡ ὁμιλία ἠδύνατο νὰ ταράξῃ τὸν ὕπνον τοῦ πληγωμένου, καὶ ὡδήγησεν αὐτὰς εἴς τι παρακείμενον δωμάτιον.

«Ἀλλὰ καὶ ἂν ἀκόμη εἶναι ἔνοχος, ἐξηκολούθησε λέγουσα ἡ Ῥόζα, ἀναλογίσθητε πόσῳ μικρὸς εἶναι· ἀναλογίσθητε ὅτι οὐδέποτε ἴσως ἐγνώρισε τί ἐστι μητρικὴ στοργὴ, οὐδὲ τί θὰ εἴπῃ πατρικὴ οἰκία· ὅτι τὰ κακοπαθήματα, οἱ δαρμοὶ, ἡ πεῖνα θὰ παρέσυραν ἴσως αὐτὸν νὰ συνεταιρισθῇ μετ' ἀνθρώπων, οἵτινες θὰ τὸν ἐξηνάγκασαν νὰ γίνῃ ἐγκληματίας. Θεία μου, ἀγαθή μου θεία, σᾶς καθικετεύω, συλλογίσθητε ὅλα αὐτὰ προτοῦ ἀφίσητε νὰ φυλακίσωσι τὸ δυστυχὲς πληγωμένον παιδίον, διότι ἡ φυλάκισις ἐν οἱᾳδήποτε περιπτώσει θὰ καταστρέψῃ ἐν αὐτῷ πᾶσαν ἐλπίδα βελτιώσεως. Σεῖς, ἥτις τόσον μὲ ἀγαπᾶτε· ἥτις διὰ τῆς ἀγαθότητος καὶ τῆς στοργῆς σας κατεστήσατε εἰς ἐμὲ ἀνεπαίσθητον τὴν ὀρφανίαν μου, διὰ τὴν ὁποίαν ὅμως πόσα δὲν θὰ ἔπασχον, ἐὰν εὑρισκόμην ἐγκαταλελειμμένη καὶ ἀπροστάτευτος ὡς τὸ πτωχὸν αὐτὸ παιδίον, ὤ! σᾶς ἐξορκίζω, εὐσπλαγχνισθητέ το, ἐν ὅσῳ ἀκόμη εἶναι καιρός.»

Ἔλεγε καὶ τὰ δάκρυα αὐτῆς ἔρρεον κρουνηδόν.

«Ἀγαπητόν μοι τέκνον! εἶπεν ἡ πρεσβῦτις θλίβουσα εἰς τοὺς κόλπους της τὴν νεᾶνιδα, πιστεύεις σὺ ὅτι θέλω καὶ μία θρὶξ τῆς κεφαλῆς του νὰ πέσῃ;

— Ὤ, ὄχι, ὄχι, ἀγαπητὴ θεία· σεῖς οὔτε θέλετε, οὔτε ἠμπορεῖτε νὰ κάμητε τοιοῦτόν τι, ἀπεκρίνατο ἡ Ῥόζα μετὰ ζωηρότητος.

— Ὄχι, εἶπεν ἡ κυρία Μαιυλάη διὰ φωνῆς συγκεκινημένης· αἱ ἡμέραι μου πλησιάζουσιν εἰς τὸ τέλος των· καὶ εἴθε ὁ Θεὸς νὰ φανῇ πρός με εὔσπλαγχνος, ὡς ἐφάνην καὶ ἐγὼ εἰς ἄλλους. Τί ἠμπορῶ νὰ κάμω διὰ νὰ σώσω αὐτὸ τὸ παιδίον, σὲρ;

— Ἄφετέ με νὰ σκεφθῶ, κυρία, εἶπεν ὁ ἰατρός· ἄφετέ με νὰ σκεφθῶ.»

Καὶ ὁ κύριος Λόσμπερν ἐβημάτισε κατὰ μῆκος καὶ κατὰ πλάτος ἐν τῷ δωματίῳ, ἱστάμενος ἐνίοτε καὶ συσπῶν τὰς ὀφρῦς. Ἀφ' οὗ δὲ πολλάκις ἀνεφώνησε, «Τὸ εὕρον, κυρία, ναί!» καὶ εἶτα, «Ἄ, ὄχι! δὲν εἶν' αὐτό!» καὶ ἐξηκολούθησε νὰ βηματίζῃ καὶ νὰ συσπᾷ τὰς ὀφρῦς, ἐστάθη τέλος ὁριστικῶς πλέον, καὶ εἶπε τὰ ἑξῆς·

«Φρονῶ ὅτι ἂν μοι χορηγήσητε ἀπεριόριστον ἐξουσίαν νὰ καταφοβίσω ὡς κρίνω καλὸν τὸν Τζάιλς καὶ τὸ μέγα ἐκεῖνο παιδάριον τὸν Μπρίττλς, θὰ κατορθώσω νὰ φέρω εἰς αἴσιον πέρας τὴν ὑπόθεσιν. Ὁ Τζάιλς εἶναι γέρων θεράπων καὶ ἀφοσιωμένος, τὸ εἰξεύρω· ἀλλὰ δύνασθε διὰ μυρίων τρόπων νὰ ντιστασθῆτε τὴν πρὸς αὐτὸν ἀνάρμοστον συμπεριφοράν μου, καὶ νὰ τὸν ἀνταμείψητε διὰ τὴν εὐθυβολίαν του. Δὲν ἀντιτείνετε εἰς τοῦτο;

— Ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ ἄλλο τι μέσον πρὸς σωτηρίαν τοῦ παιδίου, ἀπεκρίνατο ἡ κυρία Μαιυλάη, οὐδὲν ἔχω νὰ ἀντιτείνω.

— Οὐδὲν ἄλλο ὑπάρχει, εἶπεν ὁ ἰατρός· ἐγὼ τοὐλάχιστον οὐδὲν εὑρίσκω, πιστεύσατέ με.

— Ἡ θεία μου σᾶς παρέχει πλήρη ἐξουσίαν, εἶπεν ἡ Ῥόζα, καὶ ἱλαρὸν μειδίαμα ἐφαίδρυνε τὸ δακρύβρεκτον πρόσωπόν της. Ἀλλὰ σᾶς παρακαλῶ, μὴ κακομεταχειρισθῆτε τοὺς δυστυχεῖς ἐκείνους ἀνθρώπους, εἰμὴ μόνον ἐν ἀπολύτῳ ἀνάγκῃ.

— Φαίνεσθε ὡς νὰ πιστεύετε, ὑπολαβὼν εἶπεν ὁ ἰατρὸς, ὅτι ὅλοι ἐδῶ σήμερον ἐξαιρέσει ὑμῶν, ἔχουσι μεγάλην ὀρεξιν νὰ ἐπιδείξωσι σκληρότητα. Εὔχομαι μόνον καὶ ὅταν παρουσιασθῇ νεανίας ἀντάξιος ὑμῶν, καὶ ἐπικαλέσηται τὴν εὐσπλαγχνίαν σας, νὰ δείξητε τὰ αὐτὰ αἰσθήματα. Λυποῦμαι ὅμως ὅτι δὲν εἶμαι νεανίσκος διὰ νὰ ἐπωφεληθῶ ἐκ τοιαύτης καταλληλοτάτης εὐκαιρίας, ἢ τοὐλάχιστον νὰ σας ἐμβάλω εἰς δοκιμασίαν.

— Εἶσθε καὶ σεῖς παιδίον, ὡς ὁ Μπρίττλς, εἶπεν ἡ Ῥόζα ἐρυθριῶσα.

— Μπᾶ! καὶ τοῦτο δὲν θὰ ἦτο ἀπίθανον, εἶπε γελῶν ὁ ἰατρός. Ἂς ἐπανέλθωμεν ὅμως τώρα εἰς τὸν μικρόν· ὑπολείπεται εἰς ἡμᾶς νὰ ὁρίσωμεν ἕνα τῶν σπουδαιοτάτων ὅρων τῆς συμφωνίας μας. Μετὰ μίαν περίπου ὥραν, ὡς εἰκάζω, θὰνανήψῃ. Καί τοι δὲ εἶπον εἰς τὸν χάχαν ἐκεῖνον τὸν πάρεδρον, ὅτι μέγιστον θὰ διέτρεχε τὸ παιδίον κίνδυνον ἂν ἐκινεῖτο ἢ ὡμίλει, νομίζω ὅμως ὅτι δυνάμεθα κάλλιστα νὰ συνδιαλεχθῶμεν μετ' αὐτοῦ. Ἔχω λοιπὸν νὰ σας θέσω ἕνα ὅρον· θὰ τον ἀνακρίνω ἐπὶ παρουσίᾳ ὑμῶν, καὶ ἐὰν ἐκ τῶν ἀπαντήσεών του προκύψῃ ὅτι εἶναι ἐντελῶς διεστραμμένος καὶ διεφθαρμένος, (ὅπερ φαίνεται πιθανότατον), θὰ ἐγκαταλίπωμεν αὐτὸν εἰς τὴν τύχην του, καὶ δὲν θ' ἀναμιχθῶ εἰς τίποτε, ὅ τι δήποτε ἂν συμβῇ.

— Ὤ, ὄχι, θεία μου, εἶπεν ἡ Ῥόζα ἱκετευτικῶς.

— Ὤ, ναί, θεία μου, εἶπεν ὁ ἰατρός. Εἴμεθα σύμφωνοι;

— Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀπεσκληρύνθη ἐν τῇ κακίᾳ, εἶπεν ἡ Ῥόζα· τὸ νομίζω ἀδύνατον.

— Πολὺ καλὰ, ὑπέλαβεν ὁ ἰατρός· τότε, κατὰ μείζονα λόγον πρέπει νὰ ἀποδεχθῆτε τὴν πρότασίν μου.»

Ἐπὶ τέλους, ἡ συμφωνία συνωμολογήθη, τὰ δὲ συμβληθέντα μέρη ἐκάθησαν, ἀναμένοντα μετά τινος ἀνυπομονησίας τὴν ἀφύπνωσιν τοῦ Ὄλιβερ.

Ἡ ὑπομονὴ ὅμως ἀμφοτέρων τῶν κυριῶν ὀπέστη μείζονα δοκιμασίαν τῆς ὁρισθείσης ὑπὸ τοῦ κυρίου Λόσμπερν. Πολλαὶ παρῆλθον ὧραι, καὶ ὁ Ὄλιβερ ἐξηκολούθει κοιμώμενος βαθύτατα. Εἶχε δὲ νυκτώσει, ὅτε προσελθὼν ὁ ἀγαθὸς ἰατρὸς ἀνήγγειλεν αὐταῖς ὅτι τὸ παιδίον ἐξύπνησε καὶ ἠδύναντο νὰ συνδιαλεχθῶσι μετ' αὐτοῦ.

«Ὑποφέρει πολὺ, εἶπε, καὶ εἶναι πολὺ ἀδύνατον, ἐξ αἰτίας τοῦ αἵματος ὅπερ ἀπώλεσεν· ἀλλὰ φαίνεται ἔχον σφοδρὸν πόθον νὰ ἀποκαλύψῃ τι· ἕνεκα τούτου δὲ παραπολὺ ἀνησυχεῖ, ὥστε προετίμησα νὰ συγκατατεθῶ εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἐπιθυμίας του, καὶ νὰ μὴ ἐπιμείνω, ὡς ἐσκόπουν ἄλλως νὰ κάμω, νὰ μείνῃ ἥσυχον μέχρι τῆς αὔριον.»

Ἡ συνδιάλεξις διήρκεσεν ἐπὶ μακρόν. Ὁ Ὄλιβερ ἀφηγήθη ὅλην τὴν ἱστορίαν αὐτοῦ, πολλάκις δὲ οἱ πόνοι καὶ ἡ ἀδυναμία ἠνάγκαζον αὐτὸν νὰ διακόπτῃ τὸν λόγον. Ἡ ἀσθενὴς φωνὴ τοῦ πληγωμένου παιδίου, διηγουμένου μακρὰν σειρὰν συμφορῶν καὶ δεινῶν ἀνηκέστων, ἅτινα ὑπέστη παρ' ἀνθρώπων σκληροκαρδίων, ἡ φωνὴ αὕτη διακόπτουσα τὴν ἐν τῷ σκοτεινῷ δωματίῳ σιγὴν, ἐνεῖχέ τι τὸ ἐπίσημον. Ὦ! ἐὰν ἀνελογιζόμεθα, ὅταν καταδικάζωμεν τοὺς ὁμοίους μας, τὰς ὀλεθρίας πλάνας τῆς ἀνθρωπίνης δικαιοσύνης, τὰ ἀδικήματα ἅτινα μόνον παρὰ τοῦ Θεοῦ ἀναμένουσιν ἐκδίκησιν καὶ ἅτινα ἀφεύκτως παρακολουθεῖ νέμεσις τιμωρός· ἐὰν ἐκ τοῦ βάθους τῶν τάφων ἠδυνάμεθα νὰκούσωμεν τὴν κραυγὴν τοσούτων θυμάτων, κραυγὴν γοερὰν, ἣν οὐδεμία δύναμις ἰσχύει νὰ ἐξαναγκάσῃ εἰς σιωπὴν, ἴσως ὀλιγώτεραι θὰ συνέβαινον ἀδικίαι καὶ βιαιοπραγίαι, αἱ δὲ σκληρότητες καὶ ἡ ἀθλιότης θὰ ἠλαττοῦντο!

Τὴν ἑσπέραν ἐκείνην παρὰ τὸ προσκεφάλαιον τοῦ Ὄλιβερ ἠγρύπνησε κόρη ἁγνή. Τὸ κάλλος καὶ ἡ ἀρετὴ ἐπεδαψίλευσαν αὐτῷ φροντίδας νοσοκόμου, τὸ δὲ παιδίον ἠσθάνθη μακαρίαν γαλήνην, καὶ ἀγογγύστως θὰ ἀπέθνησκεν.

Ὅτε ἐτελείωσεν ἡ συγκινητικὴ ἀφήγησις καὶ ὁ Ὄλιβερ ἔκλινεν αὖθις νὰ κοιμηθῇ, ὁ ἰατρὸς ἀπομάξας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, κατέβη διὰ νὰ ἐπιτεθῇ κατὰ τοῦ κυρίου Τζάιλς· μηδένα δ' εὑρὼν ἐν τῷ πρώτῳ ὀρόφῳ, ἐσκέφθη ὅτι προτιμότερον θὰ ἦτο καὶ μείζονα θὰ παρῆγεν ἐντύπωσιν, ἐὰν ἐποιεῖτο ἔναρξιν τῶν ἐχθροπραξιῶν ἐν μέσῳ μαγειρείῳ· κατὰ συνέπειαν μετέβη εἰς τὸ μαγειρεῖον, ὅπερ πάντοτε ἐπέχει θέσιν βουλευτηρίου παρὰ τῷ ὑπηρετικῷ γένει. Εὗρε δ' ἐκεῖ περισυνηγμένους, τὰς θεραπαινίδας, τὸν κύριον Μπρίττλς, τὸν κύριον Τζάιλς, τὸν γανωτὴν, ὅστις πρὸς ἀνταμοιβὴν τῶν ἐκδουλεύσεών του προσεκλήθη εἰς εὐωχίαν, καὶ τὸν πάρεδρον· ὁ τελευταῖος οὗτος ἦν ἔντιμος κύριος, ἔχων μεγάλην ῥάβδον, μεγάλην κεφαλὴν, μεγάλην μύτην, μεγάλα ὑποδήματα, καὶ ἐφαίνετο ὅτι εἶχε πίει ἀνάλογον πρὸς τὰ λοιπὰ μεγαλεῖά του ποσότητα ζύθου.

Θέρμα τῆς συνδιαλέξεως ἦσαν καὶ πάλιν τὰ

κατὰ τὴν νύκτα συμβάντα. Ὁ κύριος Τζάιλς ὡμίλει φιλαρέσκως περὶ τῆς ἑτοιμότητος τοῦ πνεύματος, ἣν ἐπεδείξατο, ὁ δὲ κύριος Μπρίττλς, κανάτιον ζύθου ἀνὰ χεῖρας κρατῶν, ἐπεκύρου πάντας τοὺς λόγους τοῦ ἀνωτέρου του, ὅτε εἰσῆλθεν ὁ ἰατρός.

«Μὴ ἐνοχλῆσθε, εἶπε νεύσας διὰ τῆς χειρός. Καθήσατε.

— Εὐχαριστοῦμεν πολύ, σὲρ, εἶπεν ὁ κύριος Τζάιλς. Ἡ κυρία μὲ διέταξε νὰ κεράσω μπίραν, καὶ ἐπειδὴ ἐστενοχωρούμην εἰς τὸ δωμάτιόν μου, καὶ ἐπιθυμοῦσα συντροφιά, ἦλθα ἐδῶ διὰ νὰ λάβω μέρος εἰς τὴν ὁμιλίαν.»

Ὁ Μπρίττλς καὶ ἡ λοιπὴ ὁμήγυρις ἐξεδήλωσαν δι' ἐπιδοκιμαστικοῦ ψιθύρου τὴν εὐγνωμοσύνην των διὰ τὴν συγκατάβασιν τοῦ κυρίου Τζάιλς, ὅστις ἰδὼν πάντας μετ' ἤθους προστατευτικοῦ, ἐφαίνετο ὡσεὶ ἔλεγεν, ὅτι ἐν ὅσῳ φέρονται φρόνιμα, δὲν θὰ ἐγκαταλίπῃ αὐτούς.

«Πῶς εἶναι ἀπόψε ὁ πληγωμένος, σὲρ; ἠρώτησεν ὁ Τζάιλς.

— Ὄχι τόσῳ καλὰ, ἀπεκρίνατο ὁ ἰατρός. Φοβοῦμαι πολὺ μήπως ἐμπλέξατε κακὰ, κύριε Τζάιλς.

— Ἐλπίζω, σὲρ, ὅτι δὲν θὰ ποθάνῃ, εἶπεν ὁ Τζάιλς τρέμων. Ἐὰν συνέβαινε τοῦτο, οὐδέποτε θὰ παρηγορούμην. Οὐδέποτε θὰ ἤθελα, δι' ὅλα τὰ ἀσημικὰ τοῦ κόσμου, νὰ προξενήσω τὸν θάνατον ἑνὸς παιδίου.

— Δὲν πρόκειται περὶ αὐτοῦ, εἶπεν ὁ ἰατρὸς διὰ τόνου φωνῆς μυστηριώδους. Εἶσθε χριστιανὸς, καὶ φοβεῖσθε τὸν Θεὸν, κύριε Τζάιλς;

— Βεβαιότατα σὲρ, ἐψέλλισεν ὁ Τζάιλς ὠχριάσας.

— Καὶ σεῖς; ἠρώτησεν ὁ ἰατρὸς μετ' αὐστηρότητος, στραφεὶς πρὸς τὸν Μπρίττλς.

— Ὦ Θεέ μου! ἀνεφώνησεν οὗτος ἐγερθεὶς ἔντρομος· ὅ τι εἶναι ὁ κύριος Τζάιλς εἶμαι κ' ἐγώ.

— Λοιπὸν, τότε ἀποκρίθητέ μοι καὶ οἱ δύο, ὑπέλαβεν ὁ ἰατρὸς ὀργίλος. Δύνασθε νὰ βεβαιώσητε μεθ' ὅρκου ὅτι τὸ παιδίον, τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται ἐπάνω, εἶναι τὸ ἴδιον τὸ ὁποῖον τὴν παρελθοῦσαν νύκτα ἐπέρασεν ἀπὸ τὸ παράθυρον. Ἐμπρὸς, ἀποκρίθητε! Σᾶς ἀκούω.»

Ὁ ἰατρὸς, οὗ ἡ πραότης καὶ τὸ μειλίχιον ἦθος ἦσαν πασίγνωστα, ἐποίησε τὴν ἐρώτησιν ταύτην μετὰ τοσούτου θυμοῦ, ὥστε ὁ Τζάιλς καὶ ὁ Μπρίττλς, ἐζαλισμένοι ὄντες καὶ ἐκ τοῦ ζύθου, προσεῖδον ἀλλήλους ἄναυδοι.

«Πάρεδρε, προσέξατε καλῶς εἰς τὴν ἀπάντησίν των, εἶπεν ὁ ἰατρὸς ὑψώσας μετὰ μεγάλης ἐπισημότητος τὸν δείκτην δάκτυλον. Ἐντὸς ὀλίγου ἡ ἀπάντησις αὕτη θὰ ἔχῃ σπουδαῖα ἐπακόλουθα.»

Ὁ πάρεδρος προσεπάθησε νὰ φανῇ ὅσον ἠδύνατο σοβαρὸς, καὶ ἔλαβεν εἰς χεῖρας τὴν ῥάβδον, σύμβολον τοῦ ἀξιώματός του.

«Σημειώσατε καλῶς ὅτι πρόκειται ἁπλοῦν ζήτημα ταυτότητος, εἶπεν ὁ ἰατρός.

— Ἔχετε πληρέστατα δίκαιον, σὲρ, εἶπεν ὁ πάρεδρος βήχων σφοδρῶς, διότι κενώσας ἐν βίᾳ τὸ κανάτιόν του ὀλίγον ἔλειψε νὰ πνιγῇ.

— Ἄνθρωποι κακόβουλοι ἀποπειρῶνται νὰ εἰσδύσωσι διὰ νυκτὸς εἰς μίαν οἰκίαν, εἶπεν ὁ ἰατρός. . . . Τεταραγμένοι ἐκ τῆς αἰφνιδίας ταύτης ἐπιθέσεως, δύο ἄνθρωποι διαβλέπουσιν ἐν τῷ σκότει, διὰ μέσου τοῦ καπνοῦ τῆς πυρίτιδος ἓν παιδίον. Τὴν ἐπαύριον ἓν παιδίον παρουσιάζεται εἰς τὴν αὐτὴν οἰκίαν, κρούει τὴν θύραν, καὶ ἐπειδὴ ἔχει δεμένον τὸν βραχίονά του οἱ δύο ἐκεῖνοι ἄνθρωποι τὸ συλλαμβάνουσι διὰ τῆς βίας. Οὕτω δὲ πράττοντες, ἐκθέτουσι τὴν ζωήν του εἰς μέγαν κίνδυνον, καὶ ὁρκίζονται ἀκολούθως ὅτι αὐτὸ εἶναι ὁ κλέπτης. Τώρα μένει νὰ μάθωμεν ἂν τὰ πράγματα πιστοποιῶσι τὴν ἀλήθειαν τῶν καταθέσεων τῶν δύο αὐτῶν ἀνθρώπων, καὶ ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει εἰς τί οὗτοι ἐκτίθενται.

— Λυτὸς εἶναι ὁ νόμος, κανεὶς δὲν ἀμφιβάλλει, εἶπεν ὁ πάρεδρος, προσκλίνας εὐσεβάστως.

— Σᾶς ἐρωτῶ καὶ πάλιν, ἀνεκραύγασεν ὁ ἰατρὸς βροντοφώνως, δύνασθε νὰ βεβαιώσητε ἐπισήμως μεθ' ὅρκου τὴν ταυτότητα τοῦ παιδίου;»

Ὁ Μπρίττλς καὶ ὁ Τζάιλς προσέβλεπον ἀλλήλους ἀμηχανοῦντες. Ὁ πάρεδρος ἐπέθηκε τὴν χεῖρα ὄπισθεν τοῦ ὠτὸς, ὅπως μηδὲ λέξις τῆς ἀπαντήσεώς των τοῦ διαφύγῃ. Ἀμφότεραι δ' αἱ θεράπαιναι καὶ ὁ γανωτὴς προέκυψαν τὸ σῶμά των ἵνα ἀκούσωσιν εὐκρινέστερον, καὶ ὁ ἰατρὸς ἔστρεφε περὶ αὐτὸν ἐταστικὸν βλέμμα, ὅτε ἠκούσθη κρουόμενος ὁ κώδων τῆς θύρας καὶ συγχρόνως κρότος ἀμάξης.

«Νὰ ἡ ἀστυνομία! ἀνεκραύγασεν ὁ Μπρίττλς, λίαν ἀνακουφισθείς.

— Ποία ἀστυνομία; εἶπεν ὁ ἰατρὸς, ταραχθεὶς καὶ οὗτος.

— Οἱ ἀστυνομικοὶ ὑπάλληλοι τοῦ Μπόου Στρὴτ (Bowstreet), προσέθηκεν ὁ Μπρίττλς, λαβὼν ἓν κηρίον ἵνα φέξῃ· ὁ κύριος Τζάιλς καὶ ἐγὼ τοὺς εἰδοποιήσαμεν ἀπὸ τὸ πρωΐ.

— Πῶς! ἀνεφώνησεν ὁ ἰατρός.

— Μάλιστα, σὲρ, εἶπεν ὁ Μπρίττλς, ἔστειλα δύο ἀράδες γράμμα τὸ πρωΐ μὲ τὸ λεωφορεῖον, καὶ ἀποροῦσα μάλιστα πῶς δὲν ἤρχοντο προτήτερα.

— Ἀ, τοὺς παρηγγείλατε νὰ ἔλθωσι! Εἰς τὸ διάβολον νὰ ἦσαν τὰ λεωφορεῖα! Ὅλοι μποῦφοι νὰ ἦσθε!» εἶπεν ὁ ἰατρὸς σπεύσας νὰ ἐξέλθῃ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

Ἡ θέσις τοῦ Ὀλιβέρ δεινοῦται.

«Ποῖος εἶναι; ἠρώτησεν ὁ Μπρίττλς ἡμιανοίξας τὴν θύραν, χωρὶς νὰ ποσύρῃ τὴν ἄλυσιν, καὶ θεὶς τὴν χεῖρα πρὸ τοῦ κηρίου, ὅπως κάλλιον ἴδῃ.

— Ἀνοίξατε, ἀπεκρίνατο μία φωνή· εἶναι οἱ

ἀστυνομικοὶ ὑπάλληλοι ἐκ Μπόου Στρὴτ, τοὺς ὁποίους ἐζητήσατε σήμερον τὸ μεσημέριον.»

Ἐνθαρρυνθεὶς ἐκ τῶν λόγων τούτων, ὁ Μπρίττλς ἤνοιξεν ἐντελῶς τὴν θύραν, καὶ εὑρέθη ἐνώπιον ἀνδρὸς μεγαλοπρεποῦς, μακρὸν φέροντος ἐπενδύτην, ὅστις εἰσῆλθε χωρὶς λέξιν νὰ εἴπῃ καὶ ἐσπόγγισεν τὰ ὑποδήματά του ἐπὶ τῆς ψιάθου ἀφελέστατα, ὡσεὶ εὑρίσκετο ἐν τῇ οἰκίᾳ του.

«Στείλατε ἀμέσως κάνενα νὰ βοηθήσῃ τὸν σύντροφόν μου, παλληκάρι μου, εἶπεν ὁ ἀστυνομικὸς ὑπάλληλος. Φυλάττει τὴν ἄμαξαν· ἔχετε σταῦλον, ὅπου νὰ ἔμβῃ ἡ ἄμαξα δι' ὀλίγον καιρόν;»

Ὁ Μπρίττλς ἀπήντησε καταφατικῶς καὶ ἔδειξε τὸν σταῦλον. Ὁ ἀστυνομικὸς ἀνὴρ ἐπέστρεψε διὰ νὰ βοηθήσῃ τὸν σύντροφόν του νὰ εἰσαγάγωσι τὴν ἄμαξαν, ἐν ᾧ ὁ Μπρίττλς ἐφώτιζε, θαυμάζων αὐτούς. Τούτου γενομένου ἐπανῆλθον εἰς τὴν οἰκίαν· ὡδήγησαν αὐτοὺς εἴς τινα αἴθουσαν, ὅπου ἐξέβαλον τοὺς πίλους καὶ τοὺς ἐπενδύτας των καὶ ἐφάνησαν οἷοι ἦσαν. Ὁ κρούσας τὴν θύραν ἦν ἀνὴρ ῥωμαλέος, ἀναστήματος μετρίου, πεντηκοντούτης περίπου· εἶχε κόμην μέλαιναν καὶ στιλπνὴν, παραγναθίδας, σρογγύλον πρόσωπον καὶ ὀξεῖς ὀφθαλμούς. Ὁ ἕτερος εἶχε πυρρὰν καὶ οὐλὴν τὴν κόμην, καὶ οὐχὶ εὐχάριστον φυσιογνωμίαν, ῥῖνα ἀνάσιμον καὶ ἀπαίσιον βλέμμα.

«Εἴπετε εἰς τὰ αὐθεντικά σας ὅτι ὁ Μπλάδερς (Blathers) καὶ ὁ Ντὰφ (Duff) εὑρίσκονται ἐδῶ, εἶπεν ὁ πρῶτος θωπεύσας διὰ τῆς χειρὸς τὴν κόμην του καὶ ἀποθεὶς ἐπὶ τῆς τραπέζης ζεῦγος χειροπεδῶν. . . . Ἀ, καλημέρα σας, σὲρ. Ἠμπορῶ νὰ σας εἴπω δύο λέξεις ἰδιαιτέρως;»

Αἱ λέξεις αὗται ἀπηυθύνοντο πρὸς τὸν κύριον Λόσμπερν, ὅστις ἐφάνη κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν, καὶ νεύσας εἰς τὸν Μπρίττλς νὰ ἐξέλθῃ, εἰσήγαγε τὰς δύο κυρίας καὶ ἔκλεισε τὴν θύραν.

«Ἰδοὺ ἡ οἰκοδέσποινα,» εἶπε δείξας τὴν κυρίαν Μαιυλάη.

Ὁ κύριος Μπλάδερς ἐχαιρέτισε· παρακληθεὶς δὲ νὰ καθήσῃ, ἔλαβεν ἓν κάθισμα, ἀπέθηκε τὸν πῖλόν του χαμαὶ καὶ ἔνευσεν εἰς τὸν Ντὰφ νὰ κάμῃ τὸ ἴδιον· ὁ τελευταῖος οὗτος, ὅστις δὲν ἐφαίνετο συνειθισμένος ὡς ὁ κ. Μπλάδερς εἰς τὴν συναναστροφὴν τῶν μεγάλων, καὶ ὅστις λίαν ἐστενοχωρημένος εὑρίσκετο, ἐκάθησε μεθ' ὁρμῆς καὶ διὰ νὰ δείξῃ μεγάλην σοβαρότητα, ἐπέθηκεν ἐπὶ τῶν χειλέων τὴν λαβὴν τῆς ῥάβδου του.

«Τώρα ἂς ὁμιλήσωμεν περὶ τῆς ἐνταῦθα γενομένης ἀποπείρας κλοπῆς διὰ ῥήξεως, εἶπεν ὁ Μπλάδερς. Πῶς συνέβη τὸ πρᾶγμα;»

Ὁ κύριος Λόσμπερν, ὅστις ἤθελε νὰ κερδήσῃ καιρὸν, διηγήθη τὴν ὑπόθεσιν διὰ μακρῶν καὶ μετὰ τῶν ἐλαχίστων λεπτομερειῶν, ἐν ᾧ οἱ κύριοι Μπλάδερς καὶ Ντὰφ ἐδείκνυον ὅτι κατανοοῦσι κατὰ βάθος τὸ πρᾶγμα, ἀνταλλάσσοντες ἔστιν ὅτε βλέμμα συνεννοήσεως.

«Οὐδὲν δύναμαι νὰ ἐπιβεβαιώσω πρὸ τῆς ἐπιτοπίου ἐρεύνης, εἶπεν ὁ Μπλάδερς· φρονῶ ὅμως, καὶ εἰς τοῦτο πιστεύω ὅτι δὲν προτρέχω τῶν πραγμάτων, ὅτι τὴν πρᾶξιν ταύτην δὲν ἐξετέλεσε *κάφρος*. Τί λέγεις, Ντάφ;

— Ὄχι βέβαια, ἀπεκρίνατο ὁ Ντάφ.

— Ἵνα αἱ κυρίαι καταλάβωσι τὴν λέξιν *κάφρος*, ὑποθέτω ὅτι ἐννοεῖτε διὰ τούτου, πῶς ὁ κλέπτης δὲν εἶναι χωρικὸς, ἀλλὰ κάτοικος τοῦ Λονδίνου, εἶπεν ὁ κύριος Λόσμπερν μειδιῶν.

— Ἀκριβῶς αὐτὸ, σὲρ, ἀπεκρίνατο ὁ Μπλάδερς. Ἄλλο τίποτε δὲν εἰξεύρετε;

— Ὄχι, εἶπεν ὁ ἰατρός.

— Ποῖον εἶναι λοιπὸν αὐτὸ τὸ παιδίον, περὶ τοῦ ὁποίου λέγουσιν οἱ ὑπηρέται; ἠρώτησεν ὁ Μπλάδερς.

— Τίποτε ἀπολύτως! εἶπεν ὁ ἰατρός. Εἷς ἀνόητος ὑπηρέτης ἐφαντάσθη ἀπὸ τὸν τρόμον του, ὅτι τὸ παιδίον συνήργησε, Κύριος οἶδε πῶς, εἰς τὸ κακούργημα. Ἀλλὰ τοῦτο εἶναι αὐτόχρημα παραλογισμός.

— Δέν το εἰξεύρομεν αὐτὸ, παρετήρησεν ὁ Ντάφ.

— Πολὺ ὀρθῶς, προσέθηκεν ὁ Μπλάδερς ἐπιδοκιμάζων διὰ νεύματος τὴν παρατήρησιν τοῦ συντρόφου του, καὶ παίζων ἀφελῶς μὲ τὰς χειροπέδας, ὡς νὰ ἦσαν αὗται ὀρχηστικαὶ καστανίδες. Τί εἶναι αὐτὸ τὸ παιδίον; ὁποίας πληροφορίας περὶ ἑαυτοῦ παρέχει; πόθεν ἔρχεται; Δὲν ἔπεσε βέβαια ἐξ οὐρανοῦ, ἢ ὄχι, σὲρ;

— Ὄχι βεβαίως, ἀπεκρίνατο ὁ ἰατρὸς, ἀμηχάνως βλέπων τὰς κυρίας· εἰξεύρω ὅλην τὴν ἱστορίαν του, ἀλλὰ περὶ αὐτοῦ θὰ ὁμιλήσωμεν ἀργότερα. Ἐπιθυμεῖτε πρὸ παντὸς ἄλλου, ὑποθέτω, νὰ ἴδητε τὸ μέρος, ὁπόθεν οἱ κλέπται ἀπεπειράθησαν νὰ εἰσέλθωσι.

— Ἀναμφιβόλως, ἀπήντησεν ὁ κύριος Μπλάδερς. Ἀναγκαιοτάτη μᾶς εἶναι κατὰ πρῶτον ἡ ἐπιτόπιος ἔρευνα, τοὺς δὲ ὑπηρέτας ἀνακρίνομεν κατόπιν. Αὕτη εἶναι ἡ συνήθης ὁδὸς τῆς διαδικασίας.»

Ἐκόμισαν φῶτα, καὶ οἱ κύριοι Μπλάδερς καὶ Ντὰφ, συνοδευόμενοι ὑπὸ τοῦ παρέδρου, τοῦ Μπρίττλς, τοῦ Τζάιλς, ἑνὶ λόγῳ ὑπὸ πάντων τῶν ὑπηρετῶν, μετέβησαν εἰς τὸ μικρὸν πλυντήριον εἰς τὸ ἄκρον τοῦ διαδρόμου, ἐξήτασαν τὸ παράθυρον ἐσωτερικῶς, εἶτα ἐξελθόντες ἐξήτασαν αὐτὸ καὶ ἐξωτερικῶς. Ἔλαβον ἓν κηρίον διὰ νὰ παρατηρήσωσι τὸ θραυσθὲν παραθυρόφυλλον, ἕνα φανὸν διὰ νὰ ἀνακαλύψωσι τὰ ἴχνη τῶν βημάτων, καὶ ἓν δίκρανον διὰ νὰ ἐρευνήσωσι τοὺς θάμνους. Τούτων δὲ πάντων τελεσθέντων, ἐν μέσῳ εὐλαβοῦς σιγῆς τῶν περιεστώτων, οἱ κύριοι Τζάιλς καὶ Μπρίττλς προσεκλήθησαν νὰ ἐκθέσωσιν ὅσα διέπραξαν κατὰ τὴν προλαβοῦσαν νύκτα· τὴν

ἔκθεσίν των ταύτην ἠναγκάσθησαν νὰ ἐπαναλάβωσιν ἐξ φορᾶς κατὰ συνέχειαν ἀντὶ μιᾶς· καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἐπὶ μιᾶς μόνον περιπτώσεως εὐρέθησαν διαφωνοῦντες, ἐν τέλει ὅμως ἐπὶ μιᾶς δωδεκάδος. Εἶτα ὁ Μπλάδερς καὶ ὁ Ντὰφ διέταξαν ὅλους νὰ ἐξέλθωσι, καὶ συνεσκέφθησαν ἐπὶ μακρὸν μετὰ τοσαύτης μυστικότητος καὶ ἐπισημότητος, ὥστε πρὸς τὴν συνδιάσκεψιν αὐτῶν παραβαλλόμενον οἱονδήποτε συμβούλιον ἐζόχων ἰατρῶν περὶ οἱασδήποτε σοβαρᾶς ἀσθενείας, θὰ ἐφαίνετο παιδικὸν παίγνιον.

Διαρκούσης τῆς συσκέψεως αὐτῶν, ὁ ἰατρὸς περιεπάτει ἐν τῇ πλησίον αἰθούσῃ, ἀμηχανῶν καὶ σφόδρα τεταραγμένος, ἐν ᾧ ἡ κυρία Μαιυλάη καὶ ἡ 'Ρόζα προσέβλεπον ἀλλήλας ἀνήσυχοι.

«Τῇ ἀληθείᾳ, εἶπεν ὁ κύριος Λόσμπερν σταθεὶς ἀποτόμως, ἀφ' οὗ διέτρεξε τὴν αἴθουσαν μεγάλοις βήμασι, δὲν εἰξεύρω τί νὰ κάμω.

— Φρονῶ, εἶπεν ἡ 'Ρόζα, ὅτι ἂν διηγηθῇ τις εἰς αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους πιστῶς τὴν ἱστορίαν τοῦ δυστυχοῦς παιδίου, θὰ ἐκλείψῃ πᾶσα κατ' αὐτοῦ ὑποψία.

— Σφόδρα ἀμφιβάλλω, ἀγαπητὴ μοῦ, εἶπεν ὁ ἰατρὸς σείσας τὴν κεφαλήν. Οὐδόλως πιστεύω ὅτι ἀρκεῖ τοῦτο νὰ ἀποδείξῃ τὴν ἀθωότητά του εἰς τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς, οὐδὲ μάλιστα εἰς ἀνωτέρους τούτων δημοσίους λειτουργούς. «Μεθ' ὅλα ταῦτα, θὰ εἴπωσι, τί εἶναι αὐτὸ τὸ παιδίον; Τυχοδιώκτης.» Ἄλλως δὲ, ἡ ἱστορία του κρινομένη συμφώνως πρὸς τὰ συνήθως γινόμενα καὶ τὸν κοινὸν νοῦν, εἶναι λίαν ἀπίθανος.

— Ὑμεῖς ὅμως δὲν ἀμφιβάλλετε περὶ τῆς ἀληθείας αὐτῆς, ἔσπευσε νὰ εἴπῃ ἡ 'Ρόζα.

— Ἐγὼ παραδέχομαι αὐτὴν, ὅσῳ παράδοξος καὶ ἂν φαίνηται, ἐξηκολούθησε λέγων ὁ ἰατρός· καὶ ἴσως οὕτω πράττων φέρομαι πολὺ ἀνόητα· οὐδαμῶς ὅμως πιστεύω ὅτι τὴν αὐτὴν ἀξίαν θὰ ἀποδώσωσιν εἰς ταύτην καὶ πολύπειροι ἀστυνομικοὶ ὑπάλληλοι.

— Διατί ὄχι; ἠρώτησεν ἡ 'Ρόζα.

— Διατί; καλόν μου παιδίον, ἀπεκρίνατο ὁ ἰατρός· διότι ἡ ἱστορία αὕτη ἐξεταζομένη ὡς ἐκεῖνοι ἐξετάζουσι τὰ πράγματα, φαίνεται ὑπὸ πολλὰς ἐπόψεις οὐχὶ εὐχάριστος· τὰ κατ' αὐτοῦ μαρτυροῦντα εἰσὶ φανερὰ καὶ ἀποδεδειγμένα, τὰ δ' ὑπὲρ αὐτοῦ ἀσαφῆ καὶ ἀόριστα. Ἀλλ' οἱ κύριοι ἐκεῖνοι ἀπαιτοῦσι πάντοτε τὰς αἰτίας καὶ τὸν λόγον τῶν πραγμάτων καὶ οὐδὲν παραδέχονται ἄνευ ἀποδείξεων ἐπαρκῶν. Κατὰ τὴν ἰδίαν του ὁμολογίαν, βλέπετε ὅτι ἀπὸ πολλοῦ χρόνου συζῇ μετὰ κλεπτῶν· συνελήφθη ἅπαξ καὶ προσήχθη ἐνώπιον τοῦ πταισματοδίκου, κατηγορούμενος ὅτι ἔκλεψεν ἓν μανδήλιον ἐκ τοῦ θυλακίου κυρίου τινός. Ἀνηρπάγη διὰ τῆς βίας ἐκ τῆς κατοικίας τοῦ κυρίου ἐκείνου, καὶ ἤχθη εἰς μέρος ὅπερ δὲν δύναται νὰ ὁρίσῃ καὶ οὐ ἀγνοεῖ τὴν θέσιν. Ἀκολούθως ἔφερον αὐτὸν εἰς Τσέρτσυ ἄνθρωποι λίαν ἀγαπῶντες αὐτὸν, ὡς φαίνεται, καὶ ἐξηνάγκασαν αὐτὸν ἑκόντα ἀέκοντα νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς μίαν οἰκίαν διά τινος παραθύρου ὅπως διευκολύνῃ τὴν κλοπήν· ἀκριβῶς δὲ καθ' ἣν στιγμὴν ἐσκόπει νὰ ἐπικληθῇ βοήθειαν, ὅπερ πασιφανῶς θὰ ἐπεδείκνυ τὴν ἀθωότητά του, πληγώνεται, ὡς ἂν πάντα συνώμνυον ὅπως ἐμποδίσωσιν αὐτὸν τοῦ νὰ κάμῃ ἀγαθήν τινα πρᾶξιν. Πάντα ταῦτα φαίνονται εἰς ὑμᾶς ἀρκούντως σαφῆ;

— Εἶναι πολὺ παράδοξα, τὸ ὁμολογῶ, εἶπεν ἡ 'Ρόζα, μειδιῶσα διὰ τὴν μεγάλην τοῦ ἰατροῦ ζωηρότητα. Οὐδὲν ὅμως πάλιν βλέπω τὸ ἀποδεικνύον τὴν ἐνοχὴν τοῦ δυστυχοῦς παιδίου.

— Ὄχι, ἀναμφιβόλως, ἀπεκρίνατο ὁ ἰατρός. Τοιαῦται εἶναι αἱ γυναῖκες πάντοτε! οἱ ὡραῖοί των ὀφθαλμοί, εἴτε ἐπ' ἀγαθοῦ εἴτε ἐπὶ κακοῦ, ἓν μόνον μέρος βλέπουσι τοῦ ζητήματος, καὶ πάντοτε ἐκεῖνο, ὅπερ ἐκ πρώτης ἐντυπώσεως εἶδον.»

Καὶ μετὰ τὸ ἀπόφθεγμα τοῦτο, ὁ ἰατρὸς ἐπαναθεὶς τὰς χεῖρας εἰς τὰ θυλάκια, ἤρχισε καὶ αὐθις νὰ βηματίζῃ ἐν τῇ αἰθούσῃ.

«Ὅσῳ πλέον τὸ σκέπτομαι, τόσῳ πλέον πείθομαι, εἶπεν, ὅτι ἂν τὰ πάντα ὁμολογήσωμεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους, αὐτοὺς, θὰ ἐμπερδεύσωμεν τὸ πρᾶγμα καὶ θὰ δυσχεράνωμεν τὴν ὑπόθεσιν. Εἶμαι βέβαιος ὅτι οὐδόλως θὰ πιστεύσωσι τοὺς λόγους ἡμῶν, καὶ ἐν περιπτώσει καθ' ἣν τὸ παιδίον μὴ κατα δικασθῇ, ἡ δημοσιότης τῶν ἐπιβαρυνουσῶν αὐτὸ ὑπονοιῶν θὰ παρενέβαλε σπουδαῖον κώλυμα εἰς τὰς ἀγαθὰς καὶ φιλανθρώπους ὑμῶν ὑπὲρ αὐτοῦ προθέσεις, καὶ εἰς τὴν ἐπιθυμίαν ὑμῶν νὰ τὸν ἐξαγάγητε τῆς ἀθλιότητος.

— Θεέ μου, ἀγαπητὲ ἰατρὲ, τί νὰ κάμωμεν τότε; εἶπεν ἡ 'Ρόζα. Διατί προσεκάλεσαν αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους;

— Τῷ ὄντι! ἀνεφώνησεν ἡ κυρία Μαιυλάη. Πολὺ θὰ ηὐχαριστούμην ἐὰν ἔφευγον μίαν ὥραν ἀρχήτερα.

— Ἓν μόνον μέσον ὑπολείπεται, εἶπε τέλος ὁ κύριος Λόσμπερν, καθήσας ἐν ἀποθαρρύνσει, νὰ προσενεχθῶμεν μετὰ μεγάλης θρασύτητος. Ὁ σκοπὸς ὃν προτιθέμεθα εἶναι ἐπαινετὸς, καὶ τοῦτο δικαιολογεῖ ἡμᾶς. Τὸ παιδίον κατέχεται ὑπὸ σφοδροῦ πυρετοῦ, καὶ ἀδυνατεῖ νὰ ὁμιλήσῃ, τοῦτο τοὐλάχιστον εἶναι μέγα κέρδος. Ποιήσωμεν τὸ κατὰ δύναμιν, καὶ ἂν δὲν ἐπιτύχωμεν, τὸ σφάλμα δὲν θὰ ἦναι ἰδικόν μας. . . . Εἰσέλθετε!

— Λοιπὸν, σὲρ, εἶπεν ὁ Μπλάδερς, εἰσελθὼν μετὰ τοῦ συντρόφου του καὶ κλείσας ἐπιμελῶς τὴν θύραν προτοῦ νὰ συμπληρώσῃ τὸν λόγον του, τὸ πρᾶγμα δὲν ἦτο συμπεφωνημένον.

— Τί διάβολον ἐννοεῖται μὲ τὸ συμπεφωνημένον; ἠρώτησεν ὁ ἰατρὸς ἀνυπομόνως.

— Λέγομεν περὶ μιᾶς κλοπῆς, ὅτι ἦτο πρᾶγμα συμπεφωνημένον, κυρία μου, εἶπεν ὁ Μπλάδερς, ἀποταθεὶς πρὸς τὴν κυρίαν Μαιυλάη καὶ τὴν 'Ρόζαν, ὡς εἰ συνεπάθει διὰ τὴν ἀμάθειάν των, ἐν ᾧ ᾤκτειρε καὶ περιεφρόνει τὴν τοῦ ἰατροῦ, ὅτι ἦτο πρᾶγμα συμπεφωνημένον, ὅταν καὶ οἱ ὑπηρέται εἰσὶ συνένοχοι.

— Οὐδεὶς ὑπωπτεύθη αὐτοὺς, εἶπεν ἡ κυρία Μαιυλάη.

— Δυνατὸν, κυρία μου, ἀπεκρίνατο ὁ Μπλάδερς· ἠμποροῦσε ὅμως νὰ ἔχουν καὶ αὐτοὶ τὴν οὐράν των μέσα.

— Καὶ τοσούτῳ μᾶλλον, καθ' ὅσον ἔχουσιν ἐμπιστοσύνην εἰς αὐτοὺς, προσέθηκεν ὁ Ντάφ.

— Φρονοῦμεν ἐπίσης, ἐξηκολούθησε λέγων ὁ Μπλάδερς, ὅτι οἱ κλέπται ἦλθον ἐκ Λονδίνου· διότι ἡ κλοπὴ ἦτο ἐσχεδιασμένη μὲ μεγάλην τέχνην.

— Ἀλήθεια, πολὺ καλὴ δουλειά, παρετήρησεν ὁ Ντὰφ ταπεινῇ τῇ φωνῇ.

— Ἦσαν δύο, προσέθηκεν ὁ Μπλάδερς, καὶ εἶχον μαζί των καὶ ἓν παιδίον, αὐτὸ εἶναι φῶς φανερόν, μόνον ἂν ἴδῃ τις τὸ παράθυρον· ταῦτα μόνον δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ἐπὶ τοῦ παρόντος. Τώρα, 'πηγαίνομεν ἀμέσως, ἂν ἀγαπᾶτε, νὰ ἴδωμεν καὶ τὸ παιδίον ἐπάνω.

— Οἱ κύριοι θὰ πάρωσιν ὅμως ἐν πρώτοις κἄτι τι, κυρία Μαιυλάη; εἶπεν ὁ ἰατρὸς περιχαρὴς, ὡςεὶ αἰφνιδία τις ἔμπνευσις ἐπῆλθεν αὐτῷ.

— Βεβαιότατα, ἔσπευσε νὰ εἴπῃ ἡ 'Ρόζα μετὰ ζωηρότητος· ἀμέσως μάλιστα, ἐὰν οἱ κύριοι ἀγαπῶσιν.

— Εὐχαρίστως, μῆς, εἶπεν ὁ Μπλάδερς, σπογγίσας διὰ τῆς χειρίδος τοῦ ἐνδύματός του τὸ στόμα. Ἡ ἐργασία αὕτη φέρει δίψαν. Ὅ τι εὑρεθῇ πρόχειρον, μῆς· μὴ λαμβάνετε ἐνόχλησιν πρὸς χάριν μας.

— Τί ἀγαπᾶτε νὰ πάρητε; ἠρώτησεν ὁ ἰατρὸς, ἀκολουθῶν τὴν νεάνιδα εἰς τὸ ὀψοφυλάκειον.

— Ἂν δέν σας φέρῃ ἐνόχλησιν, μίαν στάλαν ῥώμι, σὲρ, ἀπεκρίνατο ὁ Μπλάδερς. Ἔκαμνε πολὺ ψῦχος εἰς τὸν δρόμον, καὶ ἕνα ποτηράκι ῥώμι πολὺ θερμαίνει τὸ αἷμα.»

Τὴν λίαν ἐνδιαφέρουσαν ὁμολογίαν ταύτην ἐποίει πρὸς τὴν κυρίαν Μαιυλάη, ἥτις ἤκουσεν αὐτὴν προσηνῶς· ὁ ἰατρὸς εὗρε καιρὸν ἐν τούτοις νὰ ἐξέλθῃ.

«Ἄ, κυρίαι μου, εἶπεν ὁ Μπλάδερς, σφίγξας δι' ὅλης τῆς παλάμης τὸ ποτήριον καὶ πλησιάσας αὐτὸ εἰς τὰ χείλη του· ἀπὸ αὐτὰς τὰς ὑποθέσεις, πολλὰς φοβερὰς εἶδα εἰς τὸν βίον μου.

— Μπλάδερς, ἐνθυμεῖσθε τὴν κλοπὴν ἐκείνην, ὁποῦ ἔγινεν εἰς τὸ Ἔντμοντον; ὑπολαβὼν εἶπεν ὁ κύριος Ντάφ, ὑποβοηθῶν τὴν μνήμην τοῦ συναδέλφου του.

— Ναὶ, ἦτο κλοπὴ ἀπαράλλακτος καθὼς τὴν χθεσινὴν, εἶπεν ὁ Μπλάδερς. Αὐτὴν τὴν ἔκαμεν ὁ Κόνκυ Τσίκγουηντ (Conkey Chickweed), ἢ ὄχι;

— Ὅλα τὰ περνᾶτε εἰς τὸν λογαριασμόν του, ἀπεκρίνατο ὁ Ντάφ. Ἀλλ' εἶμαι βέβαιος πῶς τὴν ἔκαμεν ἡ οἰκογένεια Πὲτ, καὶ ὁ Κόνκυ ἐνείχετο εἰς αὐτὴν ὅσον καὶ ἐγώ.

— Ἔλα δά! ἀνταπήντησεν ὁ κύριος Μπλάδερς, τὸ εἰξεύρω πολὺ καλὰ, νομίζω. Δὲν ἐνθυμεῖσθε λοιπὸν, πῶς ὁ Κόνκυ ἄφησε νὰ τὸν κλέψουν τὰ χρήματά του; Καὶ τί κρότον ἔκαμεν αὐτὴ ἡ ὑπόθεσις; Ἦτο σωστὸν μυθιστόρημα!

— Τί ἦτο λοιπὸν αὐτὴ ἡ ὑπόθεσις; ἠρώτησεν ἡ 'Ρόζα, φλεγομένη ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας νὰ φέρῃ εἰς εὐθυμίαν τοὺς ὀχληροτάτους ἐκείνους ἐπισκέπτας.

— Ἦτο κλοπὴ πρωτάκουστος, μῆς, εἶπεν ὁ Μπλάδερς. Ὁ ἐν λόγῳ Κόνκυ Τσίκγουηντ . . . .

— Κόνκυ θὰ εἴπῃ μυταρᾶς, κυρία, εἶπε διακόψας αὐτὸν ὁ Ντάφ.

— Ἀλλ' ἡ κυρία τὸ εἰξεύρει κάλλιστα, ἢ ὄχι; ἠρώτησεν ὁ κύριος Μπλάδερς. Πάντοτε μὲ διακόπτετε, Ντάφ. Ὁ Κόνκυ Τσίκγουηντ λοιπὸν οὗτος εἶχεν ἐν καπηλεῖον ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τοῦ Μπαίτλμπριτζ, ὅπου πολλοὶ νέοι λόρδοι ὑπήγαινον καὶ ἔβλεπον τὰς ἀλεκτρυονομαχίας κτλ. Ἐγὼ ὁ ὁποῖος μετέβαινον ἐκεῖ συχνὰ, δύναμαι νὰ σας βεβαιώσω, ὅτι ἡ δουλειά του ὑπήγαινεν ἐξαίρετα. Ἀλλ' ἔξαφνα μίαν νύκτα τοῦ κλέπτουν τριακοσίας εἴκοσι ἑπτὰ λίρας, ἀπὸ μίαν πάνινην σακκούλαν· τοῦ ἐκλάπησαν δὲ ἀπὸ τὸν κοιτῶνά του, κατὰ τὰ χαράγματα, ἀπὸ ἕνα ἄνθρωπον πολὺ ὑψηλοῦ ἀναστήματος, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἓν ἔμπλαστρον εἰς τὸν ὀφθαλμόν του, καὶ ὁ ὁποῖος εἶχε κρυβῇ ὑποκάτω ἀπὸ τὸ κρεβάτιον καὶ ὅταν ἐξετέλεσε τὴν κλοπὴν ἐπήδησεν ἀπὸ τὸ παράθυρον, τὸ ὁποῖον ἦτο εἰς τὸ πρῶτον πάτωμα. Ἀλλ' ὁ Κόνκυ ἦτο καὶ ἐκεῖνος γρήγορος, ἐξύπνησεν ἅμα ἤκουσε τὸν κρότον, ἐπήδησε κάτω ἀπὸ τὸ κρεβάτι του, ἐπυροβόλησε τὸν κλέπτην, καὶ ἐξύπνησεν ὅλους τοὺς γείτονας. Ὅλοι λοιπὸν ἐσηκώθησαν εἰς τὸ ποδάρι, ἠρεύνησαν πανταχοῦ, καὶ εὗρον ὅτι ὁ Κόνκυ ἐπλήγωσε τὸν κλέπτην, διότι παρετηροῦντο ἴχνη αἵματος μέχρις ἑνὸς τοίχου, πολὺ ἀπέχοντος, καὶ πέραν τούτου τίποτε. Ἕνεκα τῆς ἀπωλείας τοῦ χρηματοδέματος ὁ Τσίκγουηντ κατεστράφη, καὶ τὸ ὄνομά του ἐτυπώθη εἰς τὴν ἐφημερίδα μεταξὺ τῶν πτωχευσάντων. Ἐγένετο συνεισφορὰ πρὸς συνδρομὴν τοῦ δυστυχοῦς αὐτοῦ, τοῦ ὁποίου τὸν ἐγκέφαλον διετάραξεν ἡ συμφορὰ ὁποῦ ἔπαθε, καὶ ὁ ὁποῖος ἐπὶ δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας περιέτρεχε τὰς ὁδοὺς τίλλων τὴν κόμην του καὶ ἐν τοιαύτῃ ἀπελπισίᾳ, ὥστε πολλοὶ ἐφοβήθησαν μὴ ἀποθάνῃ. Μίαν ἡμέραν ἔρχεται κατατρομασμένος εἰς τὸ κατάστημα τῆς ἀστυνομίας, ὁμιλεῖ ἰδιαιτέρως μὲ τὸν ὑπαστυνόμον, ὁ

ὁποῖος μετὰ πολλοὺς λόγους σημαίνει τὸν κώδωνα, προσκαλεῖ τὸν Ἰάκωβον Σπάιαρς (Jem Spyers)—ὁ Σπάιαρς ἦτο ἀστυνομικὸς ὑπάλληλος δραστηριώτατος—καὶ τῷ λέγει νὰ τρέξῃ νὰ βοηθήσῃ τὸν κύριον Τσίκγουηντ πρὸς σύλληψιν τοῦ κλέπτου. «Θὰ πιστεύσητε, Σπάιαρς, εἶπεν ὁ Τσίκγουηντ, ὅτι τὸν εἶδα χθὲς τὸ πρωὶ νὰ περάσῃ ἐμπρὸς ἀπὸ τὴν πόρταν μου ;—Καὶ διατί δὲν τὸν ἅρπαζες ἀπὸ τὸν λαιμὸν ἀμέσως; ἠρώτησεν ὁ Σπάιαρς.

»— Ἐτρόμαξα τόσῳ πολύ, ὥστε πιστεύω ὅτι ἠμποροῦσε κάνεις νὰ με σκοτώσῃ μὲ ἓν πτερὸν, ἀπεκρίθη ὁ δυστυχὴς ἐκεῖνος ἄνθρωπος' ἀλλὰ τὸν ἔχομεν εἰς τὸ χέρι μας, διότι τὸν εἶδον καὶ τὸ βράδυ νὰ περάσῃ μεταξὺ τῶν δέκα καὶ τῶν ἕνδεκα τῆς νυκτός.»

»Ἀμέσως ὁ Σπάιαρς λαμβάνει ἓν καθαρὸν ὑποκάμισον καὶ ἓν κτένιον, διὰ νὰ ἔχῃ νὰλλάξῃ καθ' ἣν περίπτωσιν ἤθελεν ἀπουσιάσει ἐπὶ μίαν ἢ δύο ἡμέρας, ἀναχωρεῖ, καὶ ὑπάγει καὶ παρακαθίσταται εἰς ἓν παράθυρον τοῦ καπηλείου, ὀπίσω ἀπὸ ἓν μικρὸν κόκκινον παραπέασμα, φορῶν καὶ τὸν πῖλόν του καὶ ἕτοιμος νὰ ἐφορμήσῃ ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ κατὰ τοῦ κλέπτου' ἵστατο ἐκεῖ, τὴν ἑσπέραν ὅλην, καπνίζων τὴν πίπαν του, ὅταν αἴφνης ἀκούει τὸν Τσίκγουηντ νὰ φωνάζῃ' «Νά τος! κλέπτης! φονιᾶς!» Ὁ Ἰάκωβος Σπάιαρς ὁρμᾷ ἔξω,καὶ βλέπει τὸν Τσίκγουηντ νὰ τρέχῃ εἰς τὰ τέσσαρα, φωνάζων μὲ ὅλην του τὴν δύναμιν. Ἀκολουθεῖ αὐτὸν, συναθροίζεται κόσμος, καὶ ὅλοι κραυγάζουσι, «Κλέπτης! κλέπτης!»Ὁ Τσίκγουηντ ἐξακολουθεῖ νὰ τρέχῃ καὶ νὰ φωνάζῃ, ὡσὰν δαιμονισμένος. Ὁ Σπάιαρς τὸν χάνει πρὸς στιγμὴν εἰς τὸ στρίψιμον ἑνὸς δρόμου, τὸν καταφθάνει ἀμέσως κατόπιν, βλέπει πολλοὺς ἀνθρώπους συνηθροισμένους, ὁρμᾷ εἰς τὸ μέσον αὐτῶν καὶ φωνάζει' «Ποῦ εἶναι ὁ κλέπτης ;—Νὰ πάρῃ ἡ ὀργὴ, λέγει ὁ Τσίκγουηντ, μοῦ ἐξέφυγε καὶ πάλιν!»

»Ἄξιον παρατηρήσεως εἶναι ὅτι οὐδαμοῦ κατώρθωσαν νὰ τον ἀνεύρωσι καὶ ἐπανῆλθον εἰς τὸ καπηλεῖον. Τὴν ἄλλην ἡμέραν τὸ πρωὶ ὁ Σπάιαρς τοποθετεῖται εἰς τὸ αὐτὸ μέρος, ὀπίσω ἀπὸ τὸ παραπέτασμα, παραφυλάττων νὰ ἴδῃ πότε θὰ διέλθῃ ὁ ὑψηλὸς ἐκεῖνος ἄνθρωπος, μὲ τὸ μαῦρον ἔμπλαστρον εἰς τὸν ὀφθαλμόν' ἀλλ' ὅτε ἐκάθησε νὰναπαυθῇ ὀλίγον ἀκούει τὸν Τσίκγουηντ, ὁ ὁποῖος ἤρχισε πάλιν τὰς φωνὰς «Κλέπτης! κλέπτης!» καὶ ὁ ὁποῖος τὸ ἔβαλε 'ς τὰ πόδια. Ὁ Σπάιαρς τρέχει κατόπιν του, κάμνει διπλάσιον δρόμον ἀπὸ τὴν προτεραίαν, ἀλλὰ κλέπτης οὐδ' ἐφάνη. Ἡ αὐτὴ σκηνὴ ἐγένετο καὶ μίαν ἢ δύο φορὰς ἀκόμη. Οἱ γείτονες ἔλεγον, ἄλλοι μὲν πῶς ὁ διάβολος ἔκλεψε τὸν Τσίκγουηντ καὶ ἤρχετο διὰ νὰ τον σκάζῃ, καὶ ἄλλοι πῶς ὁ παλαίπωρος Τσίκγουηντ παρεφρόνησεν ἀπὸ τὴν λύπην του.

— Ἀλλ' ὁ Ἰάκωβος Σπάιαρς τί λέγει ; ἠρώτησεν ὁ ἰατρὸς, ὅστις εἶχεν ἐπανέλθει.

— Πολὺν καιρὸν, ἐξηκολούθησεν ὁ Μπλάδερς, ὁ Ἰάκωβος Σπάιαρς δὲν ἔλεγε τίποτε, ἀλλὰ χωρὶς νὰ το δεικνύῃ ἐπρόσεχε πολὺ εἰς ὅ,τι συνέβαινε γύρω του, ὅπερ ἀποδεικνύει ὅτι εἴξευρε κάλλιστα τὸ ἐπάγγελμά του. Μίαν ὅμως ἡμέραν, πλησιάζει εἰς τὸ λογιστήριον τοῦ Τσίκγουηντ, ἀνοίγει τὴν ταμβακοθήκην του καὶ λέγει· «Τσίκγουηντ, εὗρον τὸν κλέπτην. — Τὸν εὕρετε ; ἀποκρίνεται ὁ Τσίκγουηντ· ὦ, ἀγαπητέ μου Σπάιαρς, ἀς ἐκδικηθῶ καὶ ἀποθνήσκω εὐχαριστημένος· ποῦ εἶναι αὐτὸς ὁ κακοῦργος ; — Ἔλα δὰ, εἶπεν ὁ Σπάιαρς προσφέρων αὐτῷ μίαν πρέζαν, ἀρκετὰ ἔπαιξες τὴν κωμῳδίαν ἕως ἐδῶ· σὺ ὁ ἴδιος ἔκλεψες τὸν ἑαυτόν σου!»

»Καὶ αὐτὸ ἦτο ἀλήθεια, διότι τοιουτοτρόπως ἔλαβεν ἀρκετὰ σπουδαῖον ποσὸν καὶ ὁ δόλος δὲν θὰνεκαλύπτετο, ἐὰν ὁ Τσίκγουηντ ἐδείκνυεν ὀλιγώτερον ζῆλον νὰ τον ἀποκρύψῃ.—Εἶναι ἀρκούντως περίεργον, ἢ ὄχι ; εἶπεν ὁ κύριος Μπλάδερς, ἀποθεὶς τὸ ποτήριον καὶ παίζων μὲ τὰς χειροπέδας.

— Ἀστειότατον πράγματι, παρετήρησεν ὁ ἰατρός· τωρα, ἂν ἀγαπᾶτε, ἀναβαίνομεν ἐπάνω.

— Εἰς τὰς διαταγάς σας, σὲρ,» ἀπεκρίνατο ὁ κύριος Μπλάδερς. Καὶ ἀμφότεροι οἱ ἀστυνομικοὶ ὑπάλληλοι ἠκολούθησαν τὸν κύριον Λόσπερν εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ Ὄλιβερ, ἡγουμένου τοῦ Τζάιλς, ὅστις ἐρώτιζεν αὐτούς.

Ὁ Ὄλιβερ ἐκοιμᾶτο· ἦτο χειρότερα καὶ ὁ πυρετός του εἶχε διπλασιασθῆ. Τῇ βοηθείᾳ τοῦ ἰατροῦ, κατώρθωσε νὰ καθήσῃ ἐπὶ τῆς κλίνης του, ἔβλεπε δὲ τοὺς νεοελθόντας, μηδὲν ἐννοῶν τῶν περὶ αὐτῶν γινομένων, ἐφαίνετο δὲ λησμονήσας ὁλοτελῶς τὰ παρελθόντα καὶ τὸ μέρος ἐν ᾧ εὑρίσκετο ἀγνοῶν.

«Ἰδού, εἶπεν ὁ κύριος Λόσμπερν, ταπεινῇ τῇ φωνῇ ὁμιλῶν, ἂν καὶ μετά τινος ζωηρότητος, ἰδοὺ τὸ παιδίον, τὸ ὁποῖον ἐκλήγωσαν ἐδῶ πλησίον, διότι ἐπήδησεν ὡς παιδὶ ὁποῦ ἦτον εἰς τὸν κῆπον τοῦ κυρίου . . . πῶς τὸν λέγουν αὐτόν ; ἐδῶ ὄπισθεν . . . καὶ ἦλθε σήμερον ἐδῶ διὰ νὰ ζητήσῃ βοήθειαν, καὶ πάραυτα συνελήφθη ἀπὸ τὸν νοημονέστατον κύριον ὅπου μᾶς φωτίζει, ὅστις ἐξέθεσεν εἰς σπουδαῖον κίνδυνον τὴν ζωὴν τοῦ δυστυχοῦς αὐτοῦ παιδίου, ὡς ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματός μου δύναμαι νὰ πιστοποιήσω.»

Οἱ κύριοι Μπλάδερς καὶ Ντὰφ ἐκότταξαν τὸν κύριον Τζάιλς, ὅστις ἐν ἀμηχανίᾳ ἀπέστρεψε τοὺς ὀφθαλμούς, εἶδε τὸν Ὄλιβερ, εἶτα τὸν κύριον Λόσμπερν, ἄναυδος καὶ καταπεφοβισμένος.

«Δὲν ἔχετε σκοπὸν νὰ το ἀρνηθῆτε, ὑποθέτω; εἶπεν ὁ ἰατρὸς, κατακλίνων ἡσύχως τὸν Ὄλιβερ.

— Ὅλα τὰ ἔκαμα μὲ . . . μὲ καλὸν σκοπὸν, ἀπεκρίνατο ὁ Τζάιλς. Ἐνόμιζα μὲ βεβαιότητα πῶς αὐτὸ ἦτο τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος παιδίον· ἀλλέως δὲν θὰ τὸ ἐπείραζα καθόλου· δὲν εἶμαι ἐγὼ σκληρόκαρδος, σὲρ!

— Ποῖον παιδίον ἐνομίζετε ὅτι ἦτο ; ἠρώτησεν ὁ κύριος Ντάφ.

— Τὸ παιδίον ἑνὸς τῶν κλεπτῶν, ἀπεκρίνατο ὁ Τζάιλς. Εἶχον ἕνα μαζί των, δι' αὐτὸ δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία.

— Καὶ ποίαν γνώμην ἔχετε τώρα ; ἠρώτησεν ὁ Μπλάδερς.

— Τώρα ; ἡ γνώμη μου ; εἶπεν ὁ Τζάιλς, ἰδὼν τὸν ἀστυνομικὸν ὑπάλληλον μετὰ φόβου καὶ τρόμου.

— Νομίζεις ὅτι αὐτὸ εἶναι τὸ παιδὶ τῶν κλεπτῶν, ἠρώτησε ; ἠρώτησεν ὁ κύριος Μπλάδερς.

— Δὲν εἰξεύρω τί νὰ στοχασθῶ· εἰς τὴν ψυχήν μου, δὲν ἠξεύρω, εἶπεν ὁ Τζάιλς σφόδρα ταραγμένος· δὲν ἠμπορῶ νὰ πάρω ὅρκον.

— Ἀλλ' ἐπὶ τέλους ποία εἶναι ἡ γνώμη σου; ἠρώτησεν ὁ κύριος Μπλάδερς.

— Δὲν εἰξεύρω, ἀπεκρίνατο ὁ ταλαίπωρος Τζάιλς, δὲν πιστεύω νὰ ἦναι αὐτὸ τὸ παιδί· εἶμαι βέβαιος σχεδὸν πῶς δὲν εἶναι αὐτό· εἰξεύρετε καλὰ πῶς δὲν εἰμπορεῖ νὰ ἦναι αὐτό.

— Εἶναι μεθυσμένος ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς, σὲρ ; ἠρώτησεν ὁ Μπλάδερς τὸν ἰατρόν.

— Τί βλάξ, Θεέ μου!» ἀνεφώνησεν ὁ Ντάφ, ἰδὼν τὸν Τζάιλ περιφρονητικῶς.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ συντόμου τούτου διαλόγου, ὁ κύριος Λόσμπερν ἐπεθεώρησε τὸν σφυγμὸν τοῦ ἀσθενοῦς· ἀκολούθως ἐγερθεὶς τῆς ἕδρας ἐν ᾗ ἐκάθητο πλησίον τῆς κλίνης, εἶπεν ὅτι, ἂν οἱ ἀστυνομικοὶ ὑπάλληλοι εἶχον ἀκόμη ἀμφιβολίας τινὰς περὶ τοῦ πράγματος, καλὸν θὰ ἦτο ἴσως νὰ μεταβῶσιν εἰς τὸ παρακείμενον δωμάτιον καὶ νὰνακρίνωσι τὸν Μπρίττλς.

Οὗτοι ἀπεδέξαντο τὴν πρότασιν καὶ μεταβάντες εἰς ἄλλο δωμάτιον, προσεκάλεσαν τὸν Μπρίττλς νὰ ἐμφανισθῇ ἐνώπιόν των. Ὁ θεράπων ὅμως οὗτος διὰ τῶν ἀπαντήσεών του περιέπλεξεν ἔτι μᾶλλον τὰ πράγματα· ἐπεσώρευσεν ἀντιφάσεις ἐπὶ ἀντιφάσεων, διεκήρυξεν ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰναγνωρίσῃ τὸ παιδίον τῶν κλεπτῶν, καὶ ἂν ἀκόμη αὐτὴν τὴν στιγμὴν τὸ παρουσιάσωσι πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του· ὅτι ἐπίστευτε πῶς ἦτο ὁ Ὄλιβερ, διότι τὸ εἶπεν ὁ κύριος Τζάιλς· ἀλλ' ὅτι ὁ αὐτὸς κύριος Τζάιλς πρὸ πέντε λεπτῶν ὡμολόγει ἐν τῷ μαγειρείῳ, πῶς ἐφοβεῖτο πολὺ μήπως χωρὶς νὰ το συλλογισθῇ ἔσπευσε νὰ εἴπῃ πράγματα μὴ βεβαιωμένα καλῶς.

Μεταξὺ ἄλλων εὐφυῶν εἰκασιῶν ἀνεκινήθη καὶ τὸ ζήτημα ἂν πράγματι ὁ κύριος Τζάιλς ἐπλήγωσέ τινα· ἐξήτασαν τὸ ἄλλο πιστόλιον καὶ εὗρον ὅτι ἦτο γεμισμένον μόνον μὲ πυρίτιδα καὶ ὀλίγα χαρτία. Ἡ ἀνακάλυψις αὕτη μεγίστην ἐνεποίησεν ἐντύπωσιν εἰς πάντας ἐκτὸς τοῦ ἰατροῦ, ὅστις πρὸ δέκα λεπτῶν μόλις εἶχεν ἐξαγάγει τὴν σφαῖραν· ἀλλ' εἰς οὐδένα ἐνεποίησεν τοσαύτην ἐντύπωσιν, ὅσην εἰς τὸν κύριον Τζάιλς, ὅστις ἐπὶ πολλὰς ὥρας βασανιζόμενος ὑπὸ τῆς σκέψεως ὅτι ἐπλήγωσεν ἕνα τῶν ὁμοίων του, ἀνεκουφίσθη μεγάλως καὶ μετὰ ζέσεως ἠσπάσθη τὴν ἰδέαν ὅτι τὸ πιστόλιον δὲν ἦτο γεμάτον. Τέλος οἱ ἀστυνομικοὶ ὑπάλληλοι, μὴ σκεπτόμενοι πλέον περὶ τοῦ Ὄλιβερ, κατέλιπον ἐν τῇ οἰκίᾳ τὸν πάρεδρον τοῦ Τσέρτσυ καὶ ἀπῆλθον, ὑποσχεθέντες νὰ ἐπανέλθωσι τὴν ἐπαύριον κατὰ τὴν πρωΐαν.

Τὴν πρωΐαν τῆς ἑπομένης ἡμέρας διεδόθη ἡ φήμη ὅτι δύο ἄνδρες καὶ ἓν παιδίον, περὶ ὧν πολλαὶ ὑπῆρχον ὑποψίαι, συνελήφθησαν ἐν Κίγξτον. Πάρευτα οἱ κύριοι Μπλάδερς καὶ Ντὰφ ἔτρεξαν ἐκεῖ. Ἐξετάσαντες δὲ τὸ πρᾶγμα ἀνεκάλυψαν ὅτι πᾶσαι αἱ ὑπόνοιαι ἐστηρίζοντο ἐπὶ ἑνὸς μόνον τεκμηρίου, ὅτι δηλαδὴ οἱ τρεῖς ἐκεῖνοι ὕποπτοι εὑρέθησαν κοιμώμενοι ἐν ὑπαίθρῳ ἐπὶ σωροῦ χόρτου· καὶ εἶναι μὲν ἀναμφιβόλως ἔγκλημα τοῦτο, μὴ συνεπαγόμενον ὅμως φυλάκισιν, οἱ δὲ ἀγγλικοὶ νόμοι, νόμοι φιλάνθρωποι καὶ ἐλεήμονες, ἐν ἐλλείψει ἄλλων τεκμηρίων τὴν ἐν ὑπαίθρῳ διανυκτέρευσιν ἑνὸς ἢ πλειόνων ἀνθρώπων δὲν θεωροῦσιν ἐπαρκῆ ἀπόδειξιν ὅπως καταδικάσωσιν εἰς θανατικὴν ποινὴν αὐτοὺς ὡς ἐνόχους κλοπῆς διὰ ῥήξεως. Ὅθεν οἱ κύριοι Μπλάδερς καὶ Ντὰφ ἐδέησε νὰπέλθωσιν ὡς ἦλθον.

Ἐν συντομίᾳ, μετὰ νεωτέρας ἐρεύνας καὶ μακρὰς διαπραγματεύσεις, ἐγένετο δεκτὸν ἡ κυρία Μαιυλάη καὶ ὁ κύριος Λόσμπερν νὰ ἐγγυηθῶσι περὶ τοῦ Ὄλιβερ, ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἤθελε καταζητηθῆ παρὰ τῆς δικαιοσύνης. Ὁ Μπλάδερς καὶ ὁ Ντὰφ, φιλοδωρηθέντες μὲ ὀλίγας λίρας στερλίνας, ἐπανῆλθον εἰς Λονδῖνον, διαφωνοῦντες οὐκ ὀλίγον πρὸς ἀλλήλους κατὰ τὰς γνώμας περὶ τῆς συμβάσης ἀποπείρας. Σταθμίσαντες ἐμβριθῶς τὰ γεγονότα, ὁ μὲν Ντὰφ ἔκλινεν εἰς τὴν γνώμην ὅτι τὴν ἀπόπειραν διέπραξεν ἡ συμμορία Πὲτ, ὁ δὲ Μπλάδερς τοὐναντίον ἔνοχον ταύτης ἐθεώρει τὸν περιλάλητον Κόνκυ Τσίκγουηντ.

Βαθμηδὸν ἡ κατάστασις τοῦ Ὄλιβερ ἐβελτιοῦτο, διὰ δὲ τῶν φιλοστόργων φροντίδων τῆς κυρίας Μαιυλάη, τῆς Ῥόζας καὶ τοῦ ἐξαιρέτου κυρίου Λόσμπερν, ἀνεκτήσατο τὴν ὑγίειαν. Ἐὰν δεήσεις ἔνθερμοι καρδίας ἐκχειλιζούσης ἐξ εὐγνωμοσύνης εἰσακούωνται ἐν τῷ οὐρανῷ—καὶ τίνες ἄλλαι δεήσεις μᾶλλον τούτων πρέπει νὰ εἰσακούωνται ;— αἱ εὐχαὶ τοῦ ὀρφανοῦ θὰ ἐπέσυραν τὴν εὐλογίαν ἐπὶ τῆς ψυχῆς τῶν εὐεργετῶν του καὶ θὰ ἐνέπλησαν αὐτὴν γαλήνης καὶ εὐδαιμονίας.

**Π

Ἕπεται συνέχεια.

Ὁ σοφὸς βιβλιοφύλαξ τοῦ αὐτοκράτορος Φραγκίσκου τοῦ Α', Δουβάλ, ἀπεκρίνετο πολλάκις

εἰς τὰς γινομένας αὐτῷ ἐρωτήσεις· «δὲν ἠξεύρω». Ἀμαθής τις τῷ εἶπε ποτέ· «ἀλλ' ὁ αὐτοκράτωρ σᾶς πληρώνει διὰ νὰ ἠξεύρετε». Ὁ αὐτοκράτωρ, ἀπεκρίθη μετριοφρόνως ὁ σοφός, μὲ πληρώνει δι' ὅ,τι ἠξεύρω· ἂν μ' ἐπλήρωνε δι' ὅ,τι δὲν ἠξεύρω, ὅλου τοῦ κράτους οἱ θησαυροὶ δὲν ἤθελον ἀρκέσει.»

Ἡ ἑπομένη ἀξιόλογος δεκτριβή, ἣν ἀποσπάσμεν ἐκ τῆς «Ἡμέρας,» ἐπαχυαλογήθη ἐκ μακρᾶς πραγματείας «Περὶ φωνογράφου,» δημοσιευθείσης πρὸ μικροῦ ἐν τῇ «Ἐπιθεωρήσει τῶν Δύο Κόσμων.» Σ. τ. Δ.

ΠΕΡΙ ΦΩΝΟΓΡΑΦΟΥ

Ὁ ἐπιστημονικὸς βίος τοῦ Νέου Κόσμου ἔχει τοῦτον τὸν εἰδικὸν χαρακτῆρα, ὅτι ἄγει πάντοτε εἰς σκοποὺς πρακτικοὺς καὶ ἀμέσους, ἐνῷ ἐν Εὐρώπῃ οἱ σοφοὶ σπανιώτατα ἀσχολοῦνται εἰς ἀνακαλύψεις γενικῆς ὠφελείας. Νομίζουσιν ὅτι ἀτιμάζονται ἐὰν ἐκμεταλλευθῶσιν ἐμπορικῶς ἐπιστημονικήν τινα ἀλήθειαν. Ἀλλ' ὁ νεαρὸς λαὸς τῆς Ἀμερικῆς δὲν ἔχει τοιούτας προλήψεις. Κατεχόμενος ὑπὸ τῆς δίψης τοῦ πλούτου, τὰ πάντα νομίζει κεφάλαια ἐμπορίου, καὶ διὰ τοῦτο, πλὴν ὀλιγίστων τινῶν φυσιολόγων, δὲν ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ κυρίως σοφοὺς, ἀλλὰ μόνον μηχανικοὺς καὶ ἐφευρετάς. Αἱ θεωρητικαὶ ἐπιτυχίαι ὀλίγην ἐντύπωσιν ἐμποιοῦσιν εἰς τὸν παραγωγικὸν τοῦτον λαόν. Κατόρθωσέ τις ἐφεύρεσίν τινα χρήσιμον, πάραυτα καταρτίζεται Ἑταιρία καὶ Ἐργοστάσιον καὶ ἄρχεται ἡ πώλησις. Ἐὰν πληθυνθῶσιν οἱ ἀγορασταί, ὁ ἐφευρετὴς εἶναι μέγας ἀνήρ· ἐὰν τοὐναντίον, μετὰ μικρὸν εἶναι ἐντελῶς λησμονημένος.

Ὁ Θωμᾶς Ἔδισον εἶναι τὸ ἐπισημότερον παράδειγμα γονιμωτάτου ἐπιστήμονος, ὅστις οὐδέποτε ἠσχολήθη εἰς ἀφῃρημένα ζητήματα. Προικισθεὶς διὰ πλουσιωτάτου μελετηρίου ὑπὸ τῆς κραταιοτάτης τηλεγραφικῆς Ἑταιρίας τῆς Ἀμερικῆς, ἐκτελεῖ διὰ τῆς γενναιοδώρου ἐκείνης χορηγίας τὰ πολυδαπανώτατα πειράματα, ἅτινα δὲν θὰ ἐτόλμων νὰ ἀναλάβωσι τὰ πρωτεύοντα πανεπιστήμια τῆς Εὐρώπης. Καὶ διὰ τοῦτο, μόλις τριακονταετὴς τὴν ἡλικίαν συνέδεσεν ἤδη τὸ ὄνομά του μετ' ἐφευρέσεων, ὅσας δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ παραγάγῃ οὔτε σύλλογος ὅλος ἐπιστημόνων. Ἡ τελευταία του ἐφεύρεσις, τὸ *φωνόγραφον*, θὰ ἤρκει καὶ μόνη νὰ δοξάσῃ τὸ ὄνομά του, ἐὰν δὲν προελάμβανον ἄλλαι παλαιότεραι ἀνακαλύψεις.

Πρό τινων μηνῶν ἠγγέλθη ὅτι κατεσκευάζετο μηχανή τις ἱκανὴ νὰ ἀποτυπώνῃ τοὺς ἤχους τῆς ἀνθρωπίνης φωνῆς· ἡ πρόρρησις δ' ἐκείνη, ἣν πολλοὶ ἔκριναν ἀδύνατον, σήμερον εἶναι γεγονός. Πολλαὶ ἰσχυραὶ διάνοιαι κατεγίνοντο συγχρόνως εἰς τὴν λύσιν τοῦ θελκτικοῦ τούτου προβλήματος· ἀλλ' εἰς τὴν Ἀμερικὴν ἀπόκειται ἡ τιμὴ ὅτι πρώτη παρήγαγε τὸ πρῶτον, καὶ μόνον πρὸς ὥραν, φωνόγραφον. Εἶναι δὲ ἀδύνατον νὰ φαντασθῇ τις μηχάνημα ἁπλούστερον τοῦ τοῦ Ἔδισον.

Οὐδεὶς ἀγνοεῖ ὅτι ὁ διάλογος εἶναι ἀκουστὸς διὰ μέσου λεπτοῦ τοίχου, τοῦθ' ὅπερ ἀποδεικνύει ὅτι ὁ τοῖχος δονεῖται ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῆς φωνῆς διὰ τοῦ ἀέρος. Αἱ δονήσεις μεταδίδονται εἰς τὸ γειτονικὸν δωμάτιον μέχρι τῶν ὤτων τῶν ἐκεῖ εὑρισκομένων ἀνθρώπων, οἵτινες οὕτως ἀντιλαμβάνονται τοῦ διαλόγου, τοῦ ἐκεῖθεν τοῦ διαφράγματος γινομένου. Ἐκ τούτου ἕπεται ὅτι ἀρκεῖ μόνον ὁ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον περίπλοκος ρυθμὸς τῶν δονήσεων τοῦ τοίχου, ὅπως παραγάγῃ ἐπὶ τοῦ ἀκουστικοῦ συστήματος τὴν ἐντύπωσιν φράσεως ἐκστομισθείσης. Εἴτε αἱ δονήσεις παράγονται ἀμέσως ὑπὸ τῆς φωνῆς, ὡς συμβαίνει συνήθως, εἴτε ἐξ ὀργάνων καθαρῶς μηχανικῶν, τὸ τελικὸν ἀποτέλεσμα εἶναι τὸ αὐτό· θὰ ἀκουσθῇ πάντοτε ἡ αὐτὴ ὁμιλία. Ὅσον λεπτότερον εἶναι τὸ διάφραγμα, ὅσον ἐλαστικωτέρα ἡ ὕλη, ἐξ ἧς ἀποτελεῖται, καὶ ὅσον βραχυτέρα ἡ ἀπόστασις ἡ ἀπὸ τοῦ ὁμιλοῦντος προσώπου, τόσον εὐρυτέρα ἔσται ἡ ἔκτασις τῶν δονήσεων. Ἐκ τούτου συμπεραίνει τις ὅτι τὸ συντελεστικώτατον εἶναι νὰ μεταχειρισθῇ μικρὰν μεμβράναν μεταλλίνην ἀσθενεστάτην τὸ πάχος. Καὶ τούτου δοθέντος, τὸ πρόβλημα εἶναι νὰ ἀποτυπωθῶσιν ἐπὶ κινητῆς ἐπιφανείας αἱ δονήσεις τῆς φωνῆς καὶ ἐκ τῆς ἀποτυπώσεως ταύτης νὰ γίνῃ μετέπειτα ἡ τεχνητὴ ἀναβίωσίς της.

Αὕτη εἶναι ἡ μέθοδος· ἰδοὺ δὲ ποία ὑπῆρξεν ἡ πρακτικὴ ἐφαρμογή. Ὁ Ἔδισον συνέλαβε τὴν ἁπλῆν ἰδέαν νὰ μεταχειρισθῇ τὴν ἐπιφάνειαν οὐσίας σφυρηλατησίμου, τοῦ κασσιτέρου, πρὸς ἀποτύπωσιν τῶν κινήσεων γραφίδος ἐξαρτωμένης ἀπὸ τῆς ἠχητικῆς μεμβράνης. Ἐφ' ὅσον ἡ μεμβράνα ἠρεμεῖ, ἡ ἀκωκὴ χαράσσει αὔλακα ἐλαφρὰν καὶ ὁμαλὴν ἐπὶ τοῦ φύλλου τοῦ κασσιτέρου. Ἅμα τις ὁμιλήσῃ, ἡ πλὰξ δονεῖται καὶ ἡ αὔλαξ ῥυτιδοῦται ὡς ἐκ τῶν ποικίλων ἐγχαράξεων τῆς γραφίδος ἐπὶ τοῦ κασσιτέρου. Τί ἀπαιτεῖται τώρα, ὅπως τὸ μηχάνημα ἐπαναλάβῃ τὴν οὕτως ἐγχαραχθεῖσαν φράσιν; Νὰ ἐπανέλθωσι τὰ πράγματα εἰς τὴν θέσιν, τὴν κατὰ τὴν ἔναρξιν τοῦ πειράματος. Νὰ δώσῃ τις εἰς τὴν σφυρηλατήσιμον ἐπιφάνειαν τὴν αὐτὴν κίνησιν, ὥστε νὰ ἀναγκάσῃ τὴν γραφίδα νὰ διατρέξῃ τὴν αὐτὴν αὔλακα. Ἀλλὰ τὴν φορὰν ταύτην θὰ ἀπαντήσῃ καθ' ὁδὸν ὅλας τὰς ἐσοχὰς καὶ ἐξοχάς, ὅσας πρὸ μικροῦ ἐχάραξε· ἀναγκαίως δὲ θὰ καταπέσῃ ἐπὶ πάσης ἐσοχῆς καὶ θὰ ὑψωθῇ ἐπὶ πάσης ἐξοχῆς, τουτέστι θὰ ὑποστῇ ἐκ νέου τὰς αὐτὰς δονήσεις, ἃς ἀπετύπωσεν εἰς αὐτὴν ἡ φωνή. Ἡ μετὰ τῆς γραφίδος λοιπὸν συνδεδεμένη μεμβράνα θὰ ἠχήσῃ, ὡς ἐὰν ὡμίλει τις ἐπὶ τῆς ἀντιθέτου ἐπιφανείας της! Γινώσκομεν δὲ ὅτι ὁ ὅρος οὗτος ἀρκεῖ καὶ ὅτι ἡ

ἀκοὴ θὰ ἀντιληφθῇ τῶν φράσεων, αἵτινες ἀνταποκρίνονται πρὸς τὰ χαράγματα.

Πρὸς εὐκολίαν τῶν πειραμάτων, τὸ κασσιτέρινον φύλλον περιβάλλει κύλινδρον, ὅστις περιστρέφεται περὶ ἄξονα στηριζόμενον ἐπὶ δύο ῥάβδων. Ἡ γραφὶς ψαύει ἐν σημείῳ τοῦ κυλίνδρου· ὅταν δὲ οὗτος στραφῇ περὶ ἑαυτὸν, εἴτε διὰ τῆς χειρὸς, εἴτε διὰ μηχανήματος ὡρολογίου, ἡ αὔλαξ ἡ διαγραφομένη ἐπὶ τοῦ κασσιτέρου ἔχει διεύθυνσιν λοξήν· οὕτω δὲ μέγας ἀριθμὸς λέξεων δύναται νὰ γραφῇ ἄνευ διακοπῆς ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ φύλλου.

Τὸ ἀληθὲς εἰπεῖν, ἡ χρῆσις τοῦ φωνογράφου ἀπαιτεῖ τινα ἕξιν, καὶ ὅτε τὸ πρῶτον ἀποπειρᾶταί τις νὰ ἀκούσῃ τὴν ὁμιλίαν τοῦ μηχανήματος εἶναι ἀναγκαῖον νὰ ἔχῃ μεγάλην δόσιν ὑπομονῆς καὶ πολλάκις νὰ καταλήξῃ εἰς ἀσήμαντα ἀποτελέσματα. Αἱ σοβαραὶ καὶ ὀπωσοῦν ἠχηραὶ φωναὶ εἶναι αἱ εὐκολώτερον ἀποτυπούμεναι, καὶ ἐὰν προφέρῃ τις λέξεις τινὰς πλησίον τοῦ στομίου καὶ εἰς ὕψος στρατιωτικοῦ κελεύσματος, ἡ ἐπιτυχία τοῦ πειράματος εἶναι σχεδὸν βεβαία. Αἱ συλλαβαὶ, ὧν τὸ χάραγμα εἶναι βαθύτερον καὶ ὧν ἡ ἐπανάληψις, φυσικῷ τῷ λόγῳ, εἶναι σαφεστέρα, εἶναι αἱ περιέχουσαι Ρ. Ἐκ τῶν φωνηέντων δὲν ἀποτυποῦνται πάντα ὁμοίως καθαρῶς. Τὸ Α καὶ τὸ Ο εἶναι τὰ μᾶλλον εὐδοκιμοῦντα· ἔπειτα δὲ τὸ ΟΥ καὶ τὸ ΑΙ. Ἀλλὰ τὸ γαλλικὸν U καὶ τὸ Ι φαίνονται ἐντελῶς ἐξαφανιζόμενα ἐν τῇ μεταδόσει ταύτῃ τοῦ ἤχου. Ἀλλὰ σημειωτέον ὅτι αἱ παρατηρήσεις αὗται δὲν δύνανται νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς ἀπόλυτοι κανόνες. Πολλάκις ἡ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον ἐπιτυχὴς ἐπανάληψις ἑνὸς φωνήεντος ἐξήρτηται ἐκ τῆς συλλαβῆς, ἧς ἀποτελεῖ μέρος καὶ ἐκ τῆς φύσεως τοῦ προηγουμένου, ἢ ἑπομένου συμφώνου· Ἐκ τῶν συμφώνων τὸ Σ εἶναι βεβαίως τὸ ἧττον βαθέως ἐγχαραττόμενον ἐπὶ τοῦ κασσιτέρου, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τόσον εὐκόλως ἀναπληροῖ αὐτὸ, κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς φράσεως, ὥστε πολλάκις μένει ἀδιάγνωστος ἡ ἐξαφάνισίς του. Ἀλλ' ὁ κ. Gilliard εὗρε τρόπον ἁπλούστατον, ὅπως καταδείξῃ τὸ πρᾶγμα. Ἐκφωνεῖς ἐνώπιον τοῦ μηχανήματος τὸν περίφημον στίχον τῆς Ἀνδρομάχης

Pour qui sont ces serpens qui sifflent sur vos têtes?

Ἔπειτα ἐκφωνεῖς καὶ ἐκ δευτέρου τὸν αὐτὸν στίχον, φροντίζων νὰ παραλίπῃς τὰ Σ. Ὅταν τὸ φωνόγραφον ἐπαναλάβῃ τὰς δύο ταύτας ἐκφωνήσεις, εἶναι ἀδύνατον νὰ διακρίνῃς τὴν μίαν τῆς ἄλλης. Ἐπειδὴ δὲ ὑπάρχει βεβαιότης ὅτι εἰς τὴν δευτέραν περίπτωσιν δὲν ὑπάρχουσι τὰ Σ, ἕπεται ὅτι καὶ κατὰ τὴν πρώτην τὸ χάραγμα ὑπῆρξεν ὅλως ἀνεπαίσθητον.

Εἶναι ὄντως καταπληκτικὴ ἡ ἐντύπωσις, ἣν αἰσθάνεταί τις, ὅταν τὸ πρῶτον ἀκούσῃ ὁμιλοῦν τὸ φωνόγραφον. Ἡ ξηρὰ ἐκείνη φωνὴ, τὸ ἐλαφρῶς μεταλλικὸν τοῦ ἤχου, τὸ ἔρρινον τοῦ τόνου, ταῦτα πάντα φαίνονται παρέχοντα παράδοξον ζωὴν εἰς τὰ μηχανικὰ ἐκεῖνα ὄργανα. Νομίζει τις ὅτι σαρκαστικόν τι πνεῦμα τέρπεται ἐπαναλαμβάνον ὡς ἐν παρῳδίᾳ ὅ,τι ἤκουσε.

Ἐφημερίς τις τοῦ Νεοβοράκου, ἀναγράφουσα ἐπίσκεψίν τινα εἰς τὸ ἐργοστάσιον τοῦ ἐφευρετοῦ προαγγέλλει κατὰ πόσους παραδόξους τρόπους δύναται νὰ χρησιμοποιηθῇ τὸ φωνόγραφον. Ὁ ὁμιλῶν εἶναι ὁ Ἔδισον.—«Τὸ μηχάνημά μου, λέγει, δύναται νὰ ἐκμάθῃ τὴν ἀνάγνωσιν εἰς τὰ παιδία καὶ ἐν γένει νὰ διδάσκῃ οἱανδήποτε ὁμιλουμένην γλῶσσαν, ἄνευ τῆς βοηθείας διδασκάλου. Παρεχώρησα ἤδη εἰς μίαν Ἑταιρίαν τὸ προνόμιον τῆς ἐφαρμογῆς ταύτης. Τὰ φωνόγραφα, ἅτινα πρόκειται νὰ ἀντικαταστήσωσι τοὺς δημοδιδασκάλους, φέρουσιν ἓκ τῶν προτέρων ἐγκεχαραγμένας ἐπὶ τοῦ μεταλλίνου φύλλου τὰς αὔλακας, τὰς ἀνταποκρινομένας εἰς πάντα τὰ φωνήεντα, τὰ σύμφωνα καὶ τὰς διφθόγγους. Ὅταν ὁ μαθητὴς θέλῃ νὰ ἀκούσῃ πῶς προφέρεται γράμμα τι τοῦ ἀλφαβήτου, τὸ Α φέρ' εἰπεῖν, πιέζει κομβίον τι, ἐφ' οὗ εἶναι γεγραμμένον τὸ γράμμα, καὶ πάραυτα τὸ μηχάνημα προφέρει τὸν ἦχον Α. Ἐὰν ὁ Στάνλεῦ, προστίθησιν ὁ Ἔδισον, εἶχε μετὰ τῶν ἄλλων ἐφοδίων του καὶ ἓν φωνόγραφον, ἐπιστρέφων θὰ μᾶς καθίστα καταληπτὰς τὰς διαφόρους διαλέκτους τῆς κεντρικῆς Ἀφρικῆς. Ὁσάκις θὰ συνήντα νέον λαὸν, εὔκολον ἦτο νὰ καταπείσῃ ἕνα, ἢ καὶ πλείονας ἀνθρώπους, νὰ ὁμιλήσωσι πρὸς τὴν μεμβράναν καὶ νὰ διαφυλάξῃ οὕτως ἐς ἀεὶ ἑκάστην τῶν συλλαβῶν.» Ἀναμφισβήτητον τῷ ὄντι εἶναι ὅτι καὶ διὰ μόνης τῆς βοηθείας τοῦ νῦν φωνογράφου, ὅπερ βεβαίως δὲν εἶναι ἀκόμη ὅσον γενήσεται τέλειον, θὰ διεφωτίζοντο πολλὰ γλωσσικὰ ζητήματα, ἄλυτα εἰσέτι, ἐὰν τὸ θαυμάσιον τοῦτο μηχάνημα ὑπῆρχεν ἀπ' αἰώνων. Θὰ ἠξεύρομεν, ἐν παραδείγματι, πῶς προέφερον τὴν γλῶσσάν των οἱ Ῥωμαῖοι καὶ οἱ Ἕλληνες. Διὰ τοῦτο ἡ φωνογραφία εἶναι δίκαιον νὰ ἀποτελέσῃ σπουδαῖον μέρος τῶν ἱστορικῶν καὶ ἐθνογραφικῶν μελετῶν. Εἶναι πολύτιμον συμπλήρωμα τῆς φωτογραφίας. Ἡ μὲν ὁμιλεῖ εἰς τὸν ὀφθαλμὸν, ἡ δὲ εἰς τὸ οὖς, καὶ ἀμφότεραι μετὰ τῶν αὐτῶν ἐγγυήσεων ἀπαραχαράκτου ἀκριβείας.

Ἀλλ' ἰδοὺ καὶ ἄλλαι ἐφαρμογαί, αἵτινες εἰς ἡμᾶς, τοὺς μὴ Ἀμερικανοὺς, δύνανται νὰ φανῶσιν ὀλίγον πρόωροι. Ἂς ἀκούσωμεν καὶ πάλιν τὸν ἐφευρετήν· «Ἀριστοτέχνης τις περὶ τὴν ἀπαγγελίαν δύναται νὰ ἀναγνώσῃ ἐνώπιον τοῦ στομίου τοῦ μηχανήματός μου μυθιστόρημά τι τοῦ Δίκενς, δίδων εἰς πᾶσαν φράσιν, εἰς πᾶσαν λέξιν τὸν πρέποντα τόνον. Πρὸς ζωηροτέραν παράστασιν, κατὰ τὴν ἀποτύπωσιν διαλόγων, δύναται τὰς ἀπαντήσεις τῶν ἀνδρῶν νὰ λέγῃ ἀ-

νὴρ, τὰς τῶν γυναικῶν γυνὴ καὶ τὰς τῶν παιδίων παιδίον. Ὁλόκληρος ὁ τόμος μόλις καταλαμβάνει ἐπιφάνειαν κασσιτέρου δέκα τετραγωνικῶν δακτύλων. Εὔκολον εἶναι νὰ κατασκευασθῇ γαλβανοπλαστικόν τι μηχάνημα ἀνατυποῦν εἰς χιλιάδας ἀντιτύπων τὸ εἰρημένον φύλλον μετ' ἐντελεστάτης ἀκριβείας. Ἕκαστον τῶν ἀντιτύπων τούτων ἔσται ἀληθὴς αὐτόματος ἀναγνώστης· ἤδη δὲ σχηματίζεται ἐν Νεοβοράκῳ Ἑταιρία πρὸς ἐκμετάλλευσιν τοῦ νέου τούτου βιβλιοπωλικοῦ εἴδους.» Εἶναι περίεργον νὰ φαντασθῇ τις οἰκογένειαν συναθροιζομένην τὴν ἑσπέραν πέριξ τοιούτου φωνογράφου ἀναγνωστικοῦ. Ὑπηρέτριά τις στρέφει τὸν κύλινδρον καὶ πατὴρ, μήτηρ, τέκνα ἀκούουσιν ἐν κατανύξει. Εἰς τὰ οὐσιώδη μέρη πάντες κρέμανται ἐκ τῆς ὀπῆς (ὀλίγου δεῖν ἔλεγον ἐκ τῶν χειλέων)· τοῦ ὀργάνου. Τῇ ἀληθείᾳ, τίς θὰ ἔχῃ πλέον ὄρεξιν νὰ μανθάνῃ ἀνάγνωσιν! Ὅταν ἐνθυμηθῇ τις ὅτι ἡ Ἀμερικὴ εἶναι ὁ τόπος, ὅπου εἰσάγονται καθ' ἑκατοντάδας μηχανικὰ κλειδοκύμβαλα, ἡ εἰκὼν αὕτη δὲν εἶναι ἀδύνατον νὰ καταστῇ μετὰ μικρὸν πραγματική. Ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ μηχανικὰ κλειδοκύμβαλα διατρέχουσι τὸν ἔσχατον κίνδυνον ὑπὸ τοῦ φωνογράφου. «Τὸ ὄργανόν μου, λέγει πάντοτε ὁ Ἔδισον, θὰ ἐπαναλαμβάνῃ τὰ ᾄσματα τῆς Πάττη καὶ τοῦ Κέλλογ καὶ δύναταί τις νὰ διασκεδάσῃ ἀκούων μελόδραμα, χωρὶς νὰ ἐξέλθῃ τοῦ οἴκου του.» Οὐχὶ δὲ μόνον εἰς τοὺς ἀκροατὰς, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς συνθέτας προτείνει ὁ Ἔδισον τὴν χρῆσιν τοῦ φωνογράφου του. Πολλάκις συμφωνία τις, διελθοῦσα ὡς ἀστραπὴ διὰ τοῦ πνεύματός των, ἐκφεύγει τῆς μνήμης των, μέχρις οὗ προφθάσωσι νὰ τὴν σημειώσωσιν ἐπὶ τοῦ χάρτου. Ἀλλ' ἐὰν ἔχωσι πρόχειρον τὸ φωνόγραφον, δὲν διατρέχουσι πλέον τὸν αὐτὸν κίνδυνον, διότι δύνανται νὰ εἴπωσιν τὴν συμφωνίαν εἰς τὸ μηχάνημα καὶ νὰ καταστήσωσιν οὕτως αὐτὴν ἀνεξίτηλον.

Εἶναι γνωστὸν ὅτι τὸ ὕψος ἑνὸς μουσικοῦ σημείου ἐξήρτηται μόνον ἐκ τοῦ μείζονος ἢ ἐλάσσονος ἀριθμοῦ τῶν δονήσεών του κατὰ δευτερόλεπτον. Εἶναι εὔκολον νὰ χρησιμοποιήσωμεν τὸν φυσικὸν τοῦτον νόμον, ὅπως ἐπιτύχωμεν παρὰ τοῦ φωνογράφου τὴν μεταβίβασιν μουσικῆς τινος φράσεως καθ' οἷον τόνον θέλομεν. Ἀρκεῖ, τῷ ὄντι, νὰ δώσωμεν ταχεῖαν κίνησιν εἰς τὸν κύλινδρον, ὅπως μείζων ἀριθμὸς χαραγμάτων διέλθῃ ἐν δεδομένῳ χρόνῳ ὑπὸ τὴν αἰχμὴν τῆς γραφίδος. Τοὐναντίον, βραδεῖα κίνησις θὰ δονήσῃ τὴν μεμβράναν κατὰ διαλείμματα σχετικῶς ἀραιότερα. Κατὰ τὴν πρώτην περίπτωσιν, οἱ ἦχοι τοῦ ὀργάνου ἔσονται ὑψηλοί· κατὰ δὲ τὴν δευτέραν μᾶλλον βαρεῖς. Αἱ παρατηρήσεις αὗται ἐξηγοῦσιν εὐκολόν τι καὶ κομψὸν πείραμα. Ἂς ψαλῇ πρὸς τὸ μηχάνημα ᾆσμά τι ὑπὸ φωνῆς βαρυτόνου· ἔπειτα δὲ, ὅταν μέλλῃ νὰ ἐπαναλάβῃ τὸ ᾆσμα τὸ μηχάνημα, ἂς δοθῇ μεγάλη ταχύτης εἰς τὴν περιστροφὴν τοῦ κυλίνδρου. Ἡ φωνὴ τοῦ βαρυτόνου θὰ μεταβληθῇ εἰς φωνὴν soprano. Τοὐναντίον, φωνὴ γυναικὸς δύναται νὰ μεταποιηθῇ εἰς φωνὴν ἀνδρὸς δι' ἀντιθέτου ἐκτελέσεως, ἐὰν δηλονότι περιστρέψῃ τις τὸ κασσιτέρινον φύλλον ταχύτερον κατὰ τὴν ἐγγραφὴν, ἢ κατὰ τὴν ἐπανάληψιν. Ἴσως καὶ ἄλλαι τολμηρότεραι ἐφαρμογαὶ εἶναι δυναταί· ἀλλ' ἴσως πρέπει νὰ περιμένωμεν νέας τελειοποιήσεις παρὰ τοῦ εὐφυοῦς ἐφευρετοῦ, πρὶν παραδοθῶμεν εἰς τὰ δελεαστικὰ ταῦτα ὄνειρα. Ὅπως ἔχει σήμερον, τὸ φωνόγραφον δύναται ἀναμφισβητήτως νὰ προικίζῃ διὰ φωνῆς τὰ παίγνια τῶν παιδίων, νὰ ἐπιτρέπῃ εἰς τὰ ὡρολόγια νὰ λέγωσι τὴν ὥραν, ἀντὶ νὰ τὴν σημαίνωσιν, ὡς μέχρι τοῦδε· ἀλλὰ μέχρι νεωτέρας διαταγῆς δὲν πρέπει νὰ ὑπερβῶμεν τὰ ὅρια ταῦτα.

Κατὰ τὴν πρώτην ἐμφάνισιν τοῦ φωνογράφου, πολλοὶ ἐσκέφθησαν νὰ ἀντικαταστήσωσι δι' αὐτοῦ τοὺς στενογράφους τῶν Συνελεύσεων. Ἀτυχῶς ὅπως ἔχουσι σήμερον τὰ πράγματα διὰ νὰ ἐπιτύχῃ τις τὴν ἐγχάραξιν τῶν λέξεων, εἶναι ἀναγκαῖον νὰ προσεγγίσῃ τὰ χείλη πρὸς τὴν μεμβράναν· τοῦτο δὲ καθίστησιν ἀδύνατον πρὸς ὥραν τὴν ἐφαρμογήν. Ἀλλ' εἶναι ἐνδεχόμεναι τελειοποιήσεις, δι' ὧν νὰ ἀποδειχθῇ κατορθωτὴ ἡ φωνοστενογραφία. Ἐκ τοῦ διδομένου δὲ τούτου ποῦ δυνάμεθα βαθμηδὸν νὰ καταντήσωμεν! Ἀνάκρισίς τις ἐνόχου, φωνογραφουμένη οὕτω δὲν ἐπιτρέπει πλέον διάψευσιν τῶν ἅπαξ εἰρημένων, διότι ὁ κατηγορούμενος θὰ ἀκούῃ τὸν ἦχον αὐτὸν τῆς φωνῆς του. Αἱ τελευταῖαι θελήσεις ἀσθενοῦς καταβεβλημένου θὰ προσελάμβανον διὰ τοῦ φωνογράφου κῦρος οἷον δὲν δύνανται νὰ δώσωσιν οἱαιδήποτε ὑπογραφαὶ καὶ σφραγῖδες.

Πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ἀνακαλύψεων τοῦ Ἔδισον ἀναγκαῖον θὰ ἦτο νὰ ἐπραγματευόμεθα ὁμοσοῦν ἐκτενῶς καὶ περὶ τοῦ τηλεφώνου καὶ ἀεροφώνου, ἅτινα μετὰ τοῦ φωνογράφου ἀποτελοῦσιν εἶδός τι Τριάδος. Ἀλλ' ἡ περιγραφὴ τῶν μηχανημάτων τούτων ἀπαιτεῖ τεχνικὰς ἀναπτύξεις, αἵτινες οὔτε καταληπταὶ εἶναι εἰς τοὺς μὴ εἰδικῶς σπουδάσαντας, οὔτε προσήκουσιν εἰς τὸ διηγηματικὸν ὕφος τῆς παρούσης πραγματείας. Δύο μόνον λέξεις ἀρκοῦσιν, ὅπως οἱ ἡμέτεροι ἀναγνῶσται γινώσκωσι περὶ τῶν τελευταίων τελειοποιήσεων τῆς ἐφηρμοσμένης ἐπιστήμης ὅ,τι εἶναι δυνατὸν νὰ γινώσκῃ τις, χωρὶς νὰ κοπιάσῃ διδασκόμενος τὰς φυσικὰς ἀληθείας.

Περὶ τοῦ τηλεφώνου, τῆς ὑπερτάτης ταύτης τελειοποιήσεως τῆς ἠλεκτρικῆς συγκοινωνίας, ἐγένετο ἤδη λόγος καὶ ὑπ' ἄλλων ἐφημερίδων καὶ τὸ μηχάνημα αὐτὸ εἶναι ἤδη εἰς πολλοὺς γνωστὸν, διότι ἐνιαχοῦ ἐδόθη ἀπό τινος εἰς δημοσίαν

χρῆσιν. Διὰ τοῦ μηχανήματος τούτου, οὐχὶ πλέον ἡ θέλησις, ἀλλ' αὐτὴ ἡ φωνὴ μεταβιβάζεται εἰς μεγάλας ἀποστάσεις καὶ ἠκούσαμεν ἤδη ὅτι οἱ βασιλεῖς καὶ ὑπουργοὶ συνδιαλέγονται ἀπ' εὐθείας μετὰ τῶν ὑποδεεστέρων ἀρχῶν ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἄκρου μεγαλοπόλεων εἰς τὸ ἄλλο. Καὶ αὕτη μὲν εἶναι ἡ ἄμεσος καὶ πρώτη χρησιμοποίησις· ἀλλὰ δι' ἐλαφρῶν τινων παραλλαγῶν ἐπετεύχθησαν καὶ ἄλλα ἐπιστημονικὰ ἀποτελέσματα. Τὸ τηλέφωνον ἔχει τόσην εὐαισθησίαν, ὥστε δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς τὸ τελειότατον θερμόμετρον καὶ βαρόμετρον. Ὁ Ἔδισον διισχυρίζεται ὅτι δύναται νὰ ἀκούσῃ σῶμά τι θερμαινόμενον, ἢ ψυχραινόμενον. Ἄλλος τις σοφὸς, τελειοποιήσας τὴν ἐφεύρεσιν τοῦ Ἔδισον καὶ δημιουργήσας τὸ *μικρόφωνον*, ἀκούει, λέγει, διὰ τοῦ ἐργαλείου του τὰ πατήματα τῶν ἐλαφροτάτων ἐντόμων καὶ τοὺς κτύπους ὡρολογίου ὡς κτύπους σφύρας ἐπὶ ἄκμονος. Ὅτε ἀνέγνωμεν τὰς ὑπερβολὰς ταύτας ἐσκέφθημεν ὅτι ἴσως ἦλθεν ὁ καιρὸς, καθ' ὃν θὰ πραγματοποιηθῶσι τὰ παραμύθια τῶν τροφῶν μας, καὶ ὅτι θὰ ἀκούωμεν ἴσως νὰ φυτρώνῃ τὸ χόρτον.

Τὸ *ἀερόφωνον* δὲν παρεδόθη μέχρι τοῦδε εἰς τὴν δοκιμασίαν τοῦ δημοσίου· ἀλλὰ, καθ' ἃ λέγει ὁ αὐτὸς ἐφευρετὴς, ὅταν ἐντελῶς τελειοποιηθῇ, θὰ πολλαπλασιάζῃ κατὰ τοιοῦτον τρόπον τὴν σφοδρότητα τῶν ἤχων, οἵτινες δι' αὐτοῦ θὰ μεταδίδωνται εἰς τὴν ἀτμοσφαῖραν, ὥστε γυμνὸν οὖς θὰ δύναται νὰ ἀντιληφθῇ αὐτῶν εἰς ἀπόστασιν πολλῶν χιλιομέτρων. Θέλετε νὰ ἀκούσετε τὰ πρακτικὰ ἀποτελέσματα καὶ τῆς ἐφευρέσεως ταύτης; Οἱ συριγμοὶ τῶν σιδηροδρόμων καταργοῦνται. Ὁ μηχανικὸς ὁμιλεῖ ἁπλῶς ἐνώπιον τοῦ ἀεροφώνου καὶ ἑκάστη τῶν συλλαβῶν μετὰ τοσαύτης ὁρμῆς ἐκσφενδονίζεται εἰς τὴν ἀέρα, ὥστε ἀντηχεῖ εἰς κύκλον μιᾶς λεύγας. Οἱ φάροι προικίζονται δι' ὁμοίων ἐργαλείων. Τὰ πλοῖα τὰ προσεγγίζοντα εἰς τὴν ἀκτὴν δύνανται νὰ μάθωσιν ἀσφαλέστερον, ἢ διὰ συμβολικῶν φώτων, πάσας τὰς γεωγραφικὰς καὶ μετεωρολογικὰς πληροφορίας, ἃς τόσον περὶ πολλοῦ ποιοῦνται. Οἱ ῥήτορες θὰ δύνανται νὰ ἐκφωνῶσι τοὺς λόγους των ἐνώπιον μυριάδων ἀκροατῶν. Οἱ στρατηγοὶ δὲν ἔχουσι πλέον ἀνάγκην διαγγελέων, ὅπως μεταβιβάζωσι διαταγὰς ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης. Διὰ μόνης τῆς φωνῆς δύνανται νὰ ὁδηγῶσι χιλιάδας ἀνθρώπων καὶ νὰ ἐκτελῶσι τὰ δυσκολώτατα στρατηγικὰ κινήματα ἄνευ ἀπωλείας πολυτίμου χρόνου.

Ἰδοὺ ὁποῖον μέλλον διανοίγουσιν ἐνώπιον ἡμῶν οἱ ῥιψοκίνδυνοι σκαπανεῖς τοῦ Νέου Κόσμου!

ΔΙΑΦΟΡΑΙ ΤΟΥΡΚΩΝ ΚΑΪ ΕΥΡΩΠΑΙΩΝ

(Ἐκ τῶν τοῦ A. Ritter sur Helle von Samo).

Οἱ Εὐρωπαῖοι διαιωνίζουσι τὴν ἀνάμνησιν τῆς καταθέσεως τοῦ θεμελίου λίθου· οἱ Τοῦρκοι ἑορτάζουσι τὴν ἵδρυσιν τῆς στέγης.

Παρὰ τοῖς Τούρκοις ἡ γενειὰς εἶνε δεῖγμα ἀξιοπρεπείας, παρὰ δὲ τοῖς Εὐρωπαίοις τοῦ ἀτιμελήτου.

Ἡ ξύρησις τῆς κεφαλῆς παρὰ μὲν τοῖς Τούρκοις εἶνε ἔθος, τιμωρία δὲ παρὰ τοῖς Εὐρωπαίοις.

Παρὰ τοῖς Εὐρωπαίοις θεωρεῖται ἀγενὲς τὸ νὰ εἰσέρχηταί τις εἰς συναναστροφὴν κεκαλυμμένος τὴν κεφαλὴν καὶ ἀνυπόδητος—ἐν δὲ τῇ Τουρκίᾳ δὲν εἶνε εὐπρεπὲς τὸ νὰ εἰσέρχηταί τις εἰς δωμάτιον ἔχων ἀσκεπῆ τὴν κεφαλὴν καὶ μὴ φέρων ἐντελῶς καθαρὰν ὑπόδησιν.

Ὁ Εὐρωπαῖος κατηγορεῖ τὸν Τοῦρκον ὡς ἀκάθαρτον διότι φέρει εἰς τὸ στόμα τὸ κρέας ὡς καὶ τὸν ἄρτον διὰ τῆς χειρὸς — ὁ δὲ Τοῦρκος θεωρεῖ ἀντικειμένην εἰς τὴν καθαριότητα τὴν παράλειψιν τῆς πρὸ τοῦ φαγητοῦ καὶ μετ' αὐτὸ ἀποπλύσεως τοῦ στόματος καὶ τῶν χειρῶν.

Παρὰ τοῖς Τούρκοις ἀφίνουσι γυμνὸν τὸν λαιμὸν καὶ τοὺς βραχίονας οἱ ἄνδρες, παρ' ἡμῖν δ' αἱ γυναῖκες.

Παρ' ἡμῖν οἱ μὲν ἄνδρες φοροῦσι σκοτεινὰ ἐνδύματα, αἱ δὲ γυναῖκες ἀνοικτόχρωμα· παρὰ δὲ τοῖς Τούρκοις συμβαίνει τὸ ἐναντίον.

Παρ' ἡμῖν σεμνὸν καὶ ἐντροπαλὸν εἶνε τὸ βλέμμα τῆς κυρίας, παρὰ δὲ τοῖς Τούρκοις τὸ τοῦ μεμορφωμένου ἀνδρός.

Ἐν Εὐρώπῃ δὲν δύναται ἡ κυρία νὰ ἐπισκεφθῇ κύριον—ἀλλ' ἐν Τουρκίᾳ ἐμπορεῖ. Ἐν Τουρκίᾳ δὲν δύναται κύριός τις νὰ ἐπισκεφθῇ κυρίαν, ἀλλ' ὅμως δύναται ἐν Εὐρώπῃ.

Ἐν Τουρκίᾳ ὑπάρχουσι κλίμακες τῆς κοινωνικῆς τάξεως ἄνευ προνομίων, ἐν δ' Εὐρώπῃ ὑπάρχουσι προνόμια ἄνευ ἀναλόγων κοινωνικῶν διαφορῶν.

Ἐν Εὐρώπῃ ὑπερακοντίζουσι τοὺς οἰκογενειακοὺς δεσμοὺς κοινωνικοὶ τόποι καὶ ἐθιμοταξίαι—ἐν δὲ τῇ Ἀνατολῇ ὑπερτερεῖ ἡ ἐθιμοτυπία τῆς συγγενείας τὴν τῆς κοινωνίας.

Ἐν Εὐρώπῃ ἀναφέρεται ὁ διδάσκαλος εἰς τὴν ὑπόληψιν τοῦ πατρὸς, παρὰ δὲ τοῖς Τούρκοις ὀφείλει νὰναφερθῇ ὁ πατὴρ εἰς τὸ ὑψηλότερον κῦρος καὶ τὴν εὐθύνην τοῦ διδασκάλου.

Τὰ παιδία φέρονται παρὰ τοῖς Τούρκοις ὡς ἄνδρες, ἐν Εὐρώπῃ ἄνδρες φέρονται πολλάκις ὡς παιδία. Οἱ Εὐρωπαῖοι θεοροῦσι τὸν χορὸν εὐπρεπῆ διασκέδασιν, ἐκεῖνοι δὲ ὡς ἀπρεπῆ ἀσχολίαν.

Ὁ μὲν Τοῦρκος θαπορήσῃ πῶς δύναται νὰ διεξαχθῇ ἡ κυβέρνησις ἐν διχογνωμίαις, ὁ δ' Εὐρωπαῖος δὲν θὰ πιστεύσῃ ὅτι εἶναι δυνατὴ ἀνεξαρτησία ἄνευ ἀντιπολιτεύσεως.

Ὁ Εὐρωπαῖος θὰ εὕρῃ ἐλλιπῆ τὴν δικαστικὴν διοίκησιν ἐν Τουρκίᾳ, ὁ δὲ Τοῦρκος θὰ θεωρήσῃ ἐν Εὐρώπῃ ἀδίκους τὰς βάσεις αὐτὰς τοῦ νόμου.

Ὁ πρῶτος θαπορήσῃ πῶς δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ ὁ νόμος ἄνευ νομομαθῶν, ὁ δὲ Τοῦρκος

θαπορήσῃ πῶς εἶνε δυνατὸν νὰ εὑρεθῇ δικαιοσύνη ὑπαρχόντων νομομαθῶν.

Ὁ Εὐρωπαῖος δὲν δύναται νὰ ἐννοήσῃ πῶς ἐμπορεῖ νὰ συμβιβασθῇ ἀκινησία ἐν τοῖς θεμελιώδεσι νόμοις τοῦ κράτους μετὰ τῆς εὐτυχίας, ὁ δὲ Τοῦρκος δὲν δύναται νὰ ἐννοήσῃ ὅτι τὸ καλὸν καὶ δίκαιον ἐπιδέχεται μεταβολήν.

Ὁ Εὐρωπαῖος θεωρεῖ τὸν Τοῦρκον δυστυχῆ ὡς μὴ ἔχοντα δημοσίας διασκεδάσεις, ὁ δὲ Τοῦρκος θὰ θεωρήσῃ δυστυχῆ τὸν ἔχοντα χρείαν διασκεδάσεων ἐκτὸς τοῦ ἰδίου οἴκου.

Ὁ Εὐρωπαῖος θὰ θεωρήσῃ τὸν Τοῦρκον ὡς ἐστερημένον καλλαισθησίας διότι δὲν ἔχει πινακοθήκην, ὁ δὲ Τοῦρκος θὰ νομίσῃ ἀναίσθητον τὸν Εὐρωπαῖον, διότι δὲν ἐκτιμᾷ τὴν φύσιν.

Ἐν θρησκευτικαῖς ἑορταῖς βλέπομεν οὐ σπανίως ἐν Εὐρώπῃ τὸν μονάρχην βαίνοντα πεζὸν, τοὺς δὲ φύλακας παρελαύνοντας ἐφίππους· ἀλλ' ἐν Τουρκίᾳ ἀκολουθεῖ ἡ φρουρὰ πεζὴ τὸν πρὸς τὸ τζαμίον μεταβαίνοντα ἐφ' ἵππου Πατισάχ.

Ἐν Εὐρώπῃ ἡ ἡμέρα θεωρεῖται ἀρχομένη σὺν τῇ ἀνατολῇ τοῦ ἡλίου, ἐν δὲ τῇ Ἀνατολῇ ἡ ἡμέρα καὶ αἱ ὧραι ἀριθμοῦνται ἀπὸ τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου.

Ὁ Εὐρωπαῖος θεωρεῖ ἐν τῇ Τουρκίᾳ τὴν ἰδιοκτησίαν μὴ ἐξησφαλισμένην κατὰ τῆς βίας, ὁ δὲ Τοῦρκος θεωρεῖ τὴν ἰδιοκτησίαν ἐν Εὐρώπῃ μὴ ἐξησφαλισμένην κατὰ τῶν παραγράφων τοῦ νόμου.

Ἐν Τουρκίᾳ δύναται νὰ γεννηθῇ ταραχὴ ἄνευ δυσαρεσκείας, ἐν Εὐρώπῃ ὑρίσταται δυσαρέσκεια ἄνευ ταραχῆς.

Ὁ εὐσεβὴς κατηγορεῖται ἐν Εὐρώπῃ ὡς ψευδεύλαβὴς, ἐν δὲ τῇ Τουρκίᾳ τιμᾶται ἰδιαζόντως παρὰ πάντων.

Ὁ Τοῦρκος φρίσσει πρὸ τῆς ἀσελγείας καὶ τῶν νόθων τέκνων, ὁ δ' Εὐρωπαῖος πρὸ τῆς πολυγαμίας.

Ὁ Τοῦρκος θὰ διάτῃ τὴν ἀγέρωχον διαγωγὴν πρὸς τοὺς κατωτέρους—ὁ Εὐρωπαῖος θὰ ταραχθῇ ὑπὸ τῆς κτήσεως δούλων. Τοῦρκος καὶ Εὐρωπαῖος θὰ κατηγορῶσιν ἀλλήλους ἐπὶ θρησκευτικῷ φανατισμῷ, ἐπὶ ἠθικῇ ἀκολασίᾳ, ἀτυχίᾳ περὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν συμπαθειῶν αὐτῶν καὶ τῆς καλλαισθησίας, ὡς στερουμένους πολιτικῆς ἐλευθερίας. Τέλος ἑκάτερος θὰ θεωρήσῃ τὸν ἄλλον ὡς ἀνάρμοστον εἰς καλὴν συντροφίαν.

**Α.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

10.

Ἐπιστολὴ φοιτητοῦ πρὸς τὸν πατέρα του.

Ἀγαπητέ μου πάτερ,

Ἔδωκα χθὲς τὰς διδακτορικάς μου ἐξετάσεις. Τόσον εὐχαριστήθησαν οἱ καθηγηταί, ὥστε μὲ παρεκάλεσαν νὰ τὰς ἐπαναλάβω μετὰ ἓξ μῆνας.

11.

Ἡ κυρία. Τί κατάστασις, Γιάννη, εἶν' αὐτή; ἐπειδὴ τάχα πρόκειται νὰ φύγῃς, ἔγεινες τόσον ἀμελής;

Ὁ ὑπηρέτης. Ἀλλέως, κυρία, θὰ μ' ἐνθυμεῖσθε πολύ, ὅταν φύγω, καὶ θὰ λυπῆσθε.

Γνῶμαι καὶ σκέψεις ἠθικαὶ τοῦ δουκὸς

ΔΕ-ΛΑ-ΡΟΣΦΟΥΚΩ

[Μετάφρασις Γ. Ζωχιοῦ.]

44.

Καταχρηστικῶς ὀνομάζομεν τὸν νοῦν ἰσχυρὸν ἢ ἀσθενῆ, διότι ἡ δύναμις ἢ ἡ ἀσθένεια αὐτοῦ πραγματικῶς ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς καλῆς ἢ κακῆς καταστάσεως τῶν ὀργάνων τοῦ σώματος.

45.

Ἀλλόκοτοι τῆς τύχης αἱ παραφοραί, ἔτι δὲ μᾶλλον ἀλλόκοτοι εἶναι αἱ παραφοραὶ τῆς ψυχικῆς διαθέσεως τοῦ ἀνθρώπου.

46.

Ἡ προσήλωσις ἢ ἡ ἀδιαφορία τῶν ἀρχαίων φιλοσόφων πρὸς τὴν ζωὴν οὐδὲν ἄλλο ἦτον, εἰ μὴ τῆς οἰήσεως αὐτῶν προαίρεσις. Πᾶσα δὲ περὶ τῆς προαιρέσεως ταύτης λογομαχία, καθὼς καὶ πᾶσα περὶ ὀρέξεως γευστῶν καὶ ἐκλογῆς χρωμάτων φιλονεικία, εἶναι περιττή.

47.

Τὴν ἀξίαν τῶν πρὸς ἡμᾶς δώρων τῆς τύχης ὁρίζει ἡ ψυχικὴ ἡμῶν διάθεσις.

48.

Ἡ εὐτυχία δὲν εἶναι πραγμάτων ἀπόρροια, ἀλλὰ τῆς ἀνθρωπίνης ὀρέξεως φαντασία. Νομίζομεν δὲ εὐδαιμονίαν τὴν ἀπόλαυσιν, οὐχὶ τοῦ κατὰ τὴν γνώμην τῶν ἄλλων ἀγαπητοῦ, ἀλλὰ τοῦ παρ' ἡμῶν ἀγαπωμένου.

Τὸ κατωτέρω χαριέστατον ποιημάτιον τοῦ προσφιλοῦς ποιητοῦ ἀπεστάλη πρὸς ἡμᾶς συνοδευόμενον ὑπὸ τῆς ἑπομένης ἐπιστολῆς: Σ. τ. Δ.

«Δὲν ἐντρέπομαι νὰ ὁμολογήσω, φίλτατε Παῦλε, ὅτι καὶ ὡς γέρων ραψῳδὸς παράξενος καὶ ὡς ἁπλοῦς θνητὸς ἔχω κ' ἐγὼ τὰς ἀδυναμίας καὶ τὰς ἰδιοτροπίας μου. Μεταξὺ τούτων ὑπάρχει καὶ ἡ ἀπέραντος συμπάθειά μου πρὸς ἓν τῶν κοινοτέρων καὶ τῶν ταπεινοτέρων φθινοπωρινῶν πτηνῶν μας, τὸν λάλον, τὸν ἀγαθὸν Καλογιάννον.

Ἀγνοῶ πόθεν προῆλθε τὸ ὄνομά του ἢ ἂν ἀπανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος οὕτω πως ὀνομάζεται ἡ ἐριθανὶς ἢ πυραλὶς τῶν ἀρχαίων, ἡ motacilla grisea τοῦ Λινναίου, ὁ pettirosso τῶν Ἰταλῶν καὶ ὁ rouge-gorge τῶν Γάλλων. Καὶ τὸ μὲν δημοτικὸν ἑλληνικὸν ὄνομα μαρτυρεῖ πιθανῶς περὶ τῆς ἀγαθότητος τοῦ ἤθους καὶ τῆς φυσικῆς αὐτοῦ τάσεως πρὸς τὴν οἰκειότητα, τὸ δὲ ἀρχαῖον καθὼς τὸ ἰταλικὸν καὶ τὸ γαλλικὸν πηγάζει ἐκ τῆς ὡραίας ἐρυθροειδοῦς κοιλίδος ἣν γαυριῶν ἐπιδείκνυται ἐπὶ τοῦ τραγήλου.

Πολλαχοῦ τῆς Ἑσπερίας Εὐρώπης τὰ χαριέστατα ταῦτα πτηνὰ ἐμφανίζονται κατὰ τὸ ἔαρ, ἀλλ' ἐν Ἑλλάδι μόνον μετὰ τὰς πρώτας βροχὰς τοῦ φθινοπώρου ἔρχονται καὶ δίδουν ζωὴν εἰς τὰ νεκρά μας δάση. Φθάνουν δὲ ταὐτοχρόνως τόσον πολλὰ καὶ τόσον ἐκθύμως, εὐθὺς μετὰ τὴν ἀφιξίν των, ἐπιδίδονται εἰς τὸ προσφιλές κελάδημά των, ὥστε μένει τις ἐκστατικὸς ἐνώπιον τοιαύτης συμφωνίας.

Ὁ Καλογιάννος εἶναι τὸ προπονώτερον τῶν πτηνῶν μας, δίδει εἰς τὸν γεωργὸν τὸ σύνθημα τῶν ἐργατικῶν ἐργασιῶν καὶ τὸν ἀνακουφίζει διὰ τοῦ ᾄσματός του ὅταν παρὰ τὸν κορμὸν σκιεροῦ δένδρου ἀναπαύεται ἐκ τοῦ πολλοῦ κόπου. Τὸ λάλημά του εἶναι μὲν βραχύ, ἀλλὰ γλυκύτατον, καὶ τὸ ἐπαναλαμβάνει ἀδιακόπως χωρὶς νὰ παρατείνεται διόλου ἐκ τῆς παρουσίας τῶν ἀνθρώπων, μεθ' ὧν ἀρέσκεται νὰ συζῇ, καὶ εἰς τὰς κατοικίας τῶν ὁποίων ἀψόβως εἰσέρχεται καὶ ζητεῖ τὴν τροφήν του ὅταν ἡ χιὼν καλύπτουσα τὸ ἔδαφος κρύπτει τὰ ἔντομα δι' ὧν συντηρεῖται. Ἐγὼ δὲ εἶδον αὐτὸν ἐνίοτε καθήμενον ἀταράχως ἐπὶ τῶν κεράτων τῶν ἀροτήρων βοῶν καὶ φάλλοντα χωρὶς νὰ φοβῆται διόλου οὔτε τὴν βουκέντραν οὔτε τὸν σάλαγον τοῦ ζευγηλάτου.

Ὁ μέγας φίλος καὶ προστάτης τῶν μικρῶν καὶ ἀδυνάτων πτηνῶν Michelet ἰσχυρίζεται ὅτι ὁ Καλογιάννος εἶναι φύσει ζηλότυπος καὶ διηγεῖται ὅτι ἐκεῖνος ὅστις ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἔζη ἐλεύθερος ἐν τῷ γραφείῳ του ἐπετέθη μανιωδῶς κατὰ μιᾶς ἀηδόνος ἣν εἶχεν ἀποκτήσει, καὶ πρὸς τὴν ὁποίαν ἀπένειμεν ἐξαιρετικὰς περιποιήσεις. Πολλάκις δὲ τὸν παρενόχλει καθήμενος ἐπὶ τῶν δακτύλων ἢ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ὅταν κατελάμβανεν ὅτι ὁ κύριός του, βεβυθισμένος εἰς τὴν μελέτην, παρημέλει τὸν γηραιὸν φίλον του.

Καὶ ὅμως τὸν Καλογιάννον περιφρονοῦν οἱ ποιηταί. Δὲν τὸν καταδέχονται, εἶναι φτωχὸ πουλί, εἶναι χωριάτης. Δὲν ἔχει τοὺς ἐρωτικοὺς ρηβασμοὺς τῆς ἀηδόνος· ἐξυπνᾷ παραπολὺ πρωί, εἶναι χυδαῖος, πάντοτε εὔθυμος, πάντοτε καλοκαρδισμένος, δὲν μελαγχολεῖ ποτέ, ἑνὶ λόγῳ εἶναι λαός.

Ἀλλ' ἐγὼ τὸν ἠγάπησα ἐκ νεαρᾶς μου ἡλικίας καὶ ὅταν κατὰ τὴν ἔναρξιν τοῦ φθινοπώρου συναντῶμαι μετὰ τοῦ πρώτου Καλογιάννου καὶ τῆς πρώτης κυκλαμιᾶς (διότι τὸ ἄνθος καὶ τὸ πτηνὸν συγχρόνως ἐμφανίζονται), ἡ καρδία μου σκιρτᾷ ὡς ἂν ἀίρνης ἔβλεπον παλαιοὺς φίλους ἐπανερχομένους ἐκ μακρᾶς ἀποδημίας.

Ἀπέναντι τῶν παραθύρων τοῦ ἐν Μαδουρῇ ἐξοχικοῦ μου οἴκου ἐγείρεται παμμεγέθης ἐλαία, ἥτις εἶναι ἀληθὴς ἀγορὰ τοῦ λαοῦ τῶν Καλογιάννων. Ἐκεῖ συνέρχονται, ἰδίως ὅταν ἐπίκειται χειμὼν ἢ τρικυμία, καὶ συναναστρέφονται μετ' ἐμοῦ καὶ μὲ εὐφραίνουν διὰ τῶν κελαδημάτων των. Χίλιαις φοραῖς μοῦ διεσκέδασαν τὰ μαῦρα νέφη τῆς φαντασίας! Χίλιαις φοραῖς μὲ παρηγόρησαν καὶ μοῦ ἐγλύκαναν τὰ κρυφὰ φαρμάκια τῆς ψυχῆς!

Χρεωστῶ εἰς αὐτοὺς τόσην εὐγνωμοσύνην!

Τίποτε λοιπὸν παράδοξον ἂν συνέλαβα τὴν ἰδέαν νὰ πληρώσω τὰς φιλαφροσύνας των δι' ὀλίγων στροφῶν, δι' ἑνὸς ταπεινοῦ εἰδυλλίου, ἀφοῦ μάλιστα δὲν ἐμπρέπουν εἰς ἡμᾶς πλέον ᾄσματα πολεμικὰ καὶ διθύραμβοι.

Ὀκτώβριος 1878. Σὸς πάντοτε

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΒΑΛΑΩΡΙΤΗΣ.

ΙΩΑΝΝΗΙ ΒΑΛΑΩΡΙΤΗΙ ΤΩΙ ΓΛΥΚΥΤΑΤΩΙ ΜΟΥ ΥΙΩΙ

Ο ΚΑΛΟΓΙΑΝΝΟΣ

Μὴ μὲ ρωτᾷς ποῦ' ἔρχομαι, μὴ μὲ ρωτᾷς ποῦ τρέχω
Πατρίδα ἐγὼ δὲν ἔχω
Παρὰ τοῦ βάτου τἄγριο, τἀγκαθερὸ κλαρί.
Μὲ δέρνει τἀνεμόβροχο, εἶμαι φτωχὸ πουλί,
Ὁ λόγγος τὸ παλάτι μου καὶ βιό μου εἶν' ἡ χαρά,
Πετῶ, κορνιάζω ξέγνοιαστος δσῶχω τὰ φτερά.

Λίγη δροσοῦλα τ' οὐρανοῦ τἀκούραστο λαρύγγι
Μοῦ τὸ ξεφρύγει ὅταν διψῶ καὶ ζῶ μ' ἕνα μυρμῆγκι.
Ξυπνῶ τὸ γλυκοχάραμμα. Τοῦ ἥλιου τὴν ἀχτίδα
Φορῶ μαλαμοκέντητη βασιλικὴ χλαμύδα
Κι' ἀρχίζω τὸ τραγοῦδί μου. 'Σ τὰ σύγνεφ' ἀνεμίζει
Περήφανος σταυραητός, τὸν κόσμο φοβερίζει
Κ' ἐγὼ τὸν βλέπω καὶ γελῶ... Δὲν τοῦ φθονῶ τὴν τύχη
Οὔτε μὲ σκιάζει τἄσπλαχνο, τὸ φοβερό του νύχι,
Γιατὶ δὲν καταδέχεται μ' ἐμένα νὰ χορτάσῃ
Θεριὸ ποῦ πρὸς τὴν δόξα του βρίσκει στενὴν τὴν πλάση.
Τὸ κράζουν αὐτοκράτορα... τοῦ φόρεσαν κορώνα,
Μᾶς τὤπλασαν δικέφαλο... τοῦ γράφουν τὴν εἰκόνα...
'Σ τὴ μιὰ τὴ φούχτα νὰ κρατῇ χρυσῆ τοῦ δίνουν σφαῖρα,
'Σ τὴν ἄλλη του γυμνὸ σπαθί... κ' ἐπῆρε ὁ νοῦς του ἀγέρα!

Τὸ πρῶτο τοῦ φθινόπωρου ποῦ φαίνεται λουλοῦδι
Εἶν' ἡ ξανθή μου ἡ κυκλαμιά. Ἐγὼ μὲ τὸ τραγοῦδι
Τὴν ἀνακράζω ἀπὸ ψηλὰ κ' ἐκείνη 'ς τὴ φωνή μου
Γοργὰ προβαίνει δλόχαρη. Πιστὸν προξενητή μου
Τὸ πρωτοβρόχι δέχεται 'ς τὸ φτωχικὸ κρεββάτι
Καὶ δείχνεται 'ς τὸ φίλο της ἐντροπαλή, δροσάτη....
Δὲ σὲ ζηλεύω σταυραητέ! Τοῦ πριναριοῦ μου ἡ μάζα
Ἀξίζει τὴν κορώνα σου καὶ τὰ χρυσὰ τζαπράζα.
Δὲν ἀναβαίνω σὰν ἐσὲ καὶ σὰν ἐσὲ δὲν πέφτω
'Σ τὴν ἁρπαγή, 'ς τὸ σκοτωμὸ κι' ἄλλο ποτὲ δὲν κλέφτω
Παρὰ μὲ τὸ τραγοῦδί μου καμμιὰ καρδιὰ καμμένη.
Ἐσὲ σὲ βάφουν αἵματα, ἐμὲ ἡ δροσιὰ μὲ πλένει.
Ζῶ μὲ τὰ φύλλα τὰ χλωρὰ, μὲ τ' ἄνθη θὰ πεθάνω
Κι' ἀφίνω χωρὶς κλάμματα τὸν κόσμο αὐτὸν τὸν πλάνο.

. . . . . .

Μιὰ μόνη ἀγιάτρευτη πληγὴ ἔχω βαθειὰ κρυμμένη
'Σ τὴν ἄκακή μου τὴν καρδιὰ καὶ κἄποτε πικραίνει,
Διαβάτη, αὐτή μου τὴ χαρά...
Εἴχ' ἀγαπήσει μιὰ φορά

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΤΛΙΒΑΝΟΥ ΑΥΞΕΝΤΙΟΥ ΑΡΙΘ.

'Σ τὸ πρῶτο τὸ ταξείδι μου μιὰ καλογιαννοποῦλα,
Γκόλφι τοῦ λόγγου ἀτίμητο, καὶ σὰν ἐμὲ φτωχοῦλα.
'Σ ἕνα κλαρὶ παράμερο, μακρὰ ἀπὸ κάθε μάτι
'Εγὼ κ' ἐκείνη ἐστήσαμε τὸ νυφικὸ κρεβάτι
Καὶ μὲ τραγούδια ἀδιάκοπα καὶ μὲ τὸν ἔρωτά μας
Κρυφὰ, κρυφὰ ἀναθρέψαμε, διαβάτη, τὰ παιδιά μας.
Μιὰ νύχτα ποῦ τὴν ἔσφιγγα γλυκὰ μὲ τὰ φτερά μου
Κ' ἔνοιωθα μοῦ λαχτάριζε 'ς τὴ φλογερὴ ἀγκαλιά μου
'Ακούω ποῦ τρέμει τὸ κλαρὶ καὶ βλέπω ἕναν ἀστρίτη
Ποῦ κύτταζε νὰ καταπιῇ τὸ φτωχικό μας σπῆτι.
Τὰ μάτια ποῦ μοῦ κάρφωσε 'ς τὴν ὄψη τὸ θερίο,
Ἡ γλῶσσά του ἡ διχαλωτὴ, τὸ χνῶτό του τὸ κρύο,
Διαβάτη, μὲ μαρμάρωσαν. . . . ἐσβύστηκα. . . . δὲν εἶδα
Τὴ φοβερή μας τὴ σφαγή. . . 'Σ τὴν πρώτην τὴν ἀχτίδα
Τοῦ ἥλιου ποῦ μ' ἐπύρωσε ξυπνῶ 'ς τὴ γῆ ριμμένο. . .
Μοῦ λείπαν ὅλα τὰ παιδιά. . . Βαρὺ, κολουριασμένο
Τὸ σερπετὸ ἐκοιμότουνε μὲς 'ς τὴ φωλιὰ χορτάτο
Κ' ἡ μάνα ἑτοιμοθάνατη ποῦ σπάραζε 'ς τὸ βάτο.
Εἶχε τὴ σάρκα ὁλάνοιχτη. . . 'Ορμῶ, τὴν ἀγκαλιάζω.
Τοῦ κάκου σκούζω, δέρνομαι, τοῦ κάκου τήνε κράζω. . .
Κ' ἐκεῖ ποῦ τῆς ἐμάλαζα τὰ ξεσχισμένα στήθη,
Διαβάτη μου, τὸ αἷμά της 'ς τὴν τραχηλιά μου ἐχύθη.
Κι' ἀπὸ τὰ τότε μώμεινε μὲς 'ς τὴν καρδιὰ ἡ πικράδα
Καὶ 'ς τὸ λαιμὸ παντοτεινὰ γραμμένη ἡ κοκκινάδα. . .

'Αλλὰ. . . δὲ θέλω κλάμματα, μακρὰ ἀπὸ μένα ὁ πόνος,
Βασιλικὸ παλάτι μου εἶναι τάφρμνου ὁ κλῶνος
Καὶ βιό μου εἶν' ἡ χαρὰ,
Θέλω νὰ ζήσω ξέγνοιαστος ὁσῶχω τὰ φτερά.

Αριστοτέλης Βαλαωρίτης.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

⁂ Ἡ εὐτυχία ὁμοιάζει χαρίεντα ἀγροτικὸν οἰκίσκον, εἰς οὗ τὸ παράθυρον συμπλέκεται αἰγόκλημα καὶ τὸ ἄχυρον τῆς στέγης αὐτοῦ ποικίλλεται δι' ἀνθέων. 'Αλλὰ ταῦτα πάντα εἰσὶ καταφανῆ εἰς μόνον τὸν ἔξωθεν θεωροῦντα, ἐξαφανίζονται δὲ ἅμα τις εἰσέλθῃ.

⁂ Τὸ μὲν κτῆνος ἔλαβε παρὰ Θεοῦ τὸ ἔνστικτον, εἰς ὃ ὑπακούει ἀπαραβάτως, ὁ δὲ ἄνθρωπος τὸν λόγον, ὃν ζητεῖ παντὶ τρόπῳ νὰ ἐπισκοτίσῃ.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Οἱ κατοικοῦντες ἐν τῇ πόλει Σαϊγγῷ τῆς πέραν τοῦ Γάγγου 'Ινδικῆς ('Ινδοκίνας), ἐγένοντο θεαταὶ φαινομένου καταπλήττοντος μὲν κατὰ πρῶτον τὴν φαντασίαν, ἀλλ' ὅπερ δύναται τις εὐκολώτατα νὰ ἐξηγήσῃ. Τῇ 18/30 'Ιουλίου, τῇ 5 ½ ὥρᾳ μετὰ μεσημβρίαν ἔβρεξε βροχὴν αἵματος. Αἱ ὁδοὶ κατεκλύσθησαν ὑπὸ αἵματος πίπτοντος ἐξ οὐρανοῦ καὶ ἀπὸ τῶν κεραμων τῶν οἰκιῶν κατέρρεε βαθὺ ἐρυθρὸν ὕδωρ καὶ οἱ ῥύακες μετέβαλον ὄψιν καὶ χρῶμα. Οἱ βλέποντες τὴν ἀσυνήθη ἐκείνην βροχὴν δὲν ἐπίστευον τοὺς ὀφθαλμούς των. Πρὸς στιγμὴν ἐνόμισαν ὅτι τὸ ὕδωρ ἔπιπτεν ἐπὶ τῆς γῆς ἐρυθρὸν, διότι ἐχρωματίζετο ὑπὸ τῶν κεράμων τῶν οἰκιῶν· ἀλλ' ἐπείσθησαν ὅτι τὸ πρᾶγμα δὲν εἶχεν οὕτω, ἀφ' οὗ ἐξηλθέ τις καὶ ἐγέμισεν ἀγγεῖον ἐξ ὕδατος πίπτοντος κατ' εὐθεῖαν ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, ὅπερ καὶ αὐτὸ ἦτο οὐχ ἧττον ἐρυθρόν. Ὅθεν ἠπόρουν καὶ δὲν εἴξευρον πῶς νὰ ἐξηγήσωσι τὸ παράδοξον τοῦτο φαινόμενον, ὅπερ ὅμως εὐκόλως ἐξηγεῖται, ὡς θὰ ἴδωμεν κατωτέρω. Οἱ παλαιότεροι ἀτελῶς καὶ κακῶς ἐξετάσαντες τὴν αἱματόχρουν ταύτην βροχὴν, ἐνόμιζον αὐτὴν ὡς ἐκδήλωσιν καὶ φανερὰν ἀπόδειξιν τῆς θείας ὀργῆς· ἀλλὰ καὶ σήμερον ἔτι ὑπὸ πολλῶν ἀμαθῶν ὡς τοιαύτη δυστυχῶς πιστεύεται. 'Αλλὰ πρὸς τί νὰ ἀναμιγνύωμεν τὸν Θεὸν καὶ τὸν οὐρανὸν εἰς πράγματα ἀνάξια τοῦ μεγαλείου Αὐτοῦ, καὶ δυνάμενα νὰ ἐξηγηθῶσι διὰ τῆς παρατηρήσεως καὶ τῆς γνώσεως ἡμῶν;

Πρέπει νὰ εἰξεύρωμεν ὅτι τὰ νερὰ τὰ χρωματιζόμενα ἐρυθρὰ λαμβάνουσι τὸ χρῶμα τοῦτο ὁτὲ μὲν ἐκ φυτῶν τινων, ὁτὲ δὲ ἐκ μετάλλων ἅτινα εἴτε παρασύρονται ὑπὸ τῶν ὑδάτων εἴτε εἶνε διαλελυμένα ἐν αὐτοῖς. Ἔπειτα δὲ παρατηρητέον καὶ τοῦτο ὅτι αἱ τοιαῦται βροχαὶ δὲν ἔχουσι πάντοτε τὸ χρῶμα τοῦτο ἐξ ἀρχῆς, ἀλλὰ το λαμβάνουσιν ἔπειτα, ἀφ' οὗ καταπέσωσιν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.

Εἷς Αναγνώστης.

ΑΘΗΝΗΣΙ —ΤΥΠΟΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ, ΟΔΟΣ ΠΑΤΗΣΙΩΝ, 14.